

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ. 3

ΩΣ ΠΡΩΤΟΝ ΒΗΜΑ

Ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία ἐπανηγύρισε καὶ πάλιν τὴν πανσέβαστον μνήμην τῶν τριῶν μεγάλων Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων καὶ θεοσόφων Ἱεραρχῶν.

*

Ἄλλοτε, μαζὶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνευφημοῦσαν καὶ ἐγκωμιάζουσαν τοὺς φωτολαμπεῖς αὐτοὺς Πατέρας, οἱ ὁποῖοι ἀπέβησαν βαρῆχοι τοῦ ζωοπαρόχου καὶ παναγίου Πνεύματος σάλπιγγες, συνεώρταζε καὶ ἡ Πολιτεία.

Διότι — ὀρθῶς ὀρθότατα — εἶχον καθιερωθῆ ὡς προστάται τῆς Παιδείας καὶ ὡς δαδούχοι τῆς παιδευομένης νεολαίας. Διότι δὲν ὑπῆρξαν μόνον οἱ θεοφώτιστοι ἱεροφάνται τῆς οὐρανόθεν Ἀληθείας. Ἀλλὰ καὶ ψυχτρόφοι διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ. Καὶ ἀκαταμάχητοι καθαιρέται τῆς πλάνης. Ὡς ἄλλοι δὲ χρυσοφειγείς ἀστέρες καθωδήγησαν τὴν πνευματικὴν πορείαν τοῦ Γένους μας. Καὶ πρὸς τὸν ζῶντα Θεόν. Καὶ πρὸς τὴν ὄντως Ἐπιστήμην.

*

Σήμερον δὲν ἐπικαλεῖται πλέον—παν-

ηγυρικῶς ὡς ἄλλοτε — ἡ Παιδεία μας τὴν καρποδοτίδα εὐλογίαν των, εἰς τὰ ἀπανταχοῦ διδασκλήριά της, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀγίας των ἑορτῆς. Καὶ μόνον εἰς τὸ Ἐθνικόν μας Πανεπιστήμιον συνεχίζεται ἐπαινετῶς ἡ λαμπρὰ κατὰ πάντα Παράδοσις τοῦ πανηγυρικοῦ ἑορτασμοῦ των. Ἐπιφανεῖς δὲ διδάσκαλοι ἐξυμνοῦν, κατ' ἔτος, καὶ τὴν ἰσάγγελον

Πολιτείαν των καὶ τὴν ὀρθοτόμον διδασκαλίαν των. Ὅχι μόνον, διότι ἀναδειχθέντες ἰσαπόστολοι τὴν κλήσιν καὶ τὸ φρόνημα, ἐκπροσωποῦν τὸ μυροβόλον ἔαρ τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀλλὰ καὶ διότι κατανοεῖται βαθέως, ὅτι σεβασμὸς πρὸς τὴν Παράδοσιν σημαίνει νίκη κατὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς φθοράς. Ἐπανασύνδεσιν πρὸς τὰς πνευματικὰς ἐμπειρίας τῶν ἀρχαιοτέρων μας γενεῶν. Καὶ δροσώδη πνοήν, ἣ ὁποία ἐκκινουσα ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ παρελθόντος, ὑπογλυκαίνει τὸν αὐχμὸν τοῦ παρόντος καὶ τὴν νυκτιπορείαν τοῦ μέλλοντος.

Θὰ ηὐχόμεθα δὲ ἀπὸ ψυχῆς νὰ ἐγίνετο ἐπιλογή τῶν λαμπρῶν αὐτῶν ὀμιλιῶν. Καὶ

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι.

(Χεῖρ Φ. Κ.)

νά ἐξεδίδοντο εἰς τόμον. Διότι τοῦτο θὰ ἦτο χρήσιμον ἀπολύτως εἰς τὴν Χριστομάχον καὶ πνευματομάχον αὐτὴν ἐποχὴν μας. Ἰδιαιτέρως δέ, θὰ ἀπέβαινε καθοδηγητικὸς σελασφόρος φάρος εἰς τὴν ἀγωνιστικὴν καὶ διδακτικὴν ἀποστολὴν τῶν νέων μας Θεολόγων.

*

Οἱ Μεγάλοι αὐτοὶ Πατέρες, διὰ τῶν ὁποίων τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀνέλαβε νέας πτέρυγας καὶ νέον κάλλος, ἀποτελοῦν τὸ ἀπαστρέπτον καὶ πάγκαλον διάδημα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Καὶ ἡ θεολογοῦσα διδαχὴ των θὰ πλανᾶται ἐσαεὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν πάταγον καὶ τοὺς κυματισμοὺς πάσης ἐποχῆς· πραῦνουσα τὰς ψυχὰς· περὶνονουσα τὸ πνεῦμα· καὶ συντελοῦσα εἰς τὴν ἐν Χριστῷ τελειότεραν διακόσμησιν τοῦ βίου καὶ τῶν κοινωνικῶν ἡθῶν.

Διότι κάθε των λέξις μᾶς τοποθετεῖ ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀόρατον παρουσίαν Του. Κάθε των φράσις ἀπαντᾷ τὴν Γραφὴν καὶ ἀποπνέει λειτουργικότητα. Καὶ κάθε των ἀνάγνωσις μᾶς μεταρσιώνει εἰς τὴν μυστικὴν δρασιν «τοῦ ἀνεωρότος οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀναβαινόντων καὶ καταβαινόντων ἀγγέλων». (Ἰωαν. α' 52).

*

Ὁμίλων καὶ ἐσκέπτοντο ἔχοντες ἀνὰ χειρᾶς πάνποτε τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ ζῶντες τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ὡς παρεδόθη ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν.

Ἡ πίστις των δὲν ὑπῆρξεν, ὅπως ἡ πίστις τῶν ἀπλῶν κατὰ τὸ πνεῦμα ἀνθρώπων. Καὶ ἐκ γεννήσεως καὶ ἐκ κληρονομίας. Ἀλλὰ πίστις ἠφαιστειώδης, ἀπότοκος βαθντάτης πνευματικότητος.

Εἶχον βαδίσει μὲ μόχθον ἄτρονον, δι' ὄλων τῶν ὁδῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐμπειρίας. Εἶχον περιπλανηθῆ πολὺ, πάρα πολὺ, ἀνὰ τοὺς εὐρυντάτους πνευματικὸς χώρους τῆς ἐποχῆς των. Εἶχον μελετήσῃ ἐμβριθῶς καὶ εἶχον ἐρευνήσῃ ἐπισταμένως ὅλην τὴν ἀξίαν τῆς θύραθεν σοφίας. Καὶ προσδεδεμένοι στερεῶς ἐπάνω εἰς τὸν Ἐδωγελικὸν ἰστόν, παρέπλευσαν τὰς Σειρήνας τοῦ κατακηλοῦντος καὶ γοητεύοντος Ἑλληνικοῦ Λόγου. Καὶ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὰς ὑψηλότερας ἐφέσεις τοῦ πνεύματος καὶ ἀπὸ τὴν δίψαν τῆς γνώσεως τῶν θείων καὶ τῶν ἐγκο-

σμίων μυστηρίων, ἀνερριχθήσαν, βῆμα πρὸς βῆμα, πρὸς τὰς ὑψηλότερας κορυφὰς τῶν πνευματικῶν ἀναζητήσεων. Καὶ ἐκεῖθεν κατώπτευσαν ὅλην τὴν κενότητα τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως. Καὶ ὅλην τὴν ματαιότητα τῆς προσπαθείας, διὰ τὴν λύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, χωρὶς τὸν Χριστόν.

*

Καὶ ὅπως εἰς τὸν Παῦλον, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Δαμασκοῦ, ἀπεκαλύφθη καὶ εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος, ὡς ἡ μοναδικὴ ἐλπίς τοῦ κόσμου. Καὶ ὡς ἡ μοναδικὴ «Ζωὴ καὶ Ἀλήθεια».

Καὶ ἐταύτισαν τὴν ὑπαρξίν των μὲ τὰ θεῖα του ρήματα. Ἐπληρώθησαν ἀπὸ τὸ μυστήριον τῆς γλυκντάτης ἀγάπης του. Καὶ ἀπέβησαν οἱ ἀπαράβλητοι Ἐδωγγελιστὰι τῆς ἐλεύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Δι' ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ δι' ὅλην τὴν κτίσιν. Τὸ δὲ κήρυγμά τους εἶχεν ὀραματισμοὺς Οἰκουμηνικούς. Καὶ ἦτο ἔξω τόπου καὶ χρόνου. Κήρυγμα «ζωῆς ἐν Χριστῷ». Καὶ τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου διὰ τοῦ Χριστοῦ.

*

Σήμερον, μεγάλοι ἀληθῶς ἀνησυχία βασανίζουσι τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὑπερποτε ἔχομεν ἀνάγκην παντοειδῶς ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἠθικῆς ἐπιρρώσεως. Διότι ἤνοιξε τὸ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ἀναφερόμενον φρέαρ τῆς ἀβύσσου. Καὶ εἰς πυκνοὺς στροβίλους ἀνέρχεται ἐξ αὐτοῦ ὁ κατραμώδης τῆς ἀθείας καπνός, κατακαλύπτων τοὺς σιτοφόρους τῆς Ἐκκλησίας ἀγρούς.

Καὶ ἂς μὴ πλανώμεθα. Δὲν ἀπομένει ἄλλη σωτηρία, εἰμὴ τὸ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ νόημα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ὅπως τὸ ἀπεσαφήνισαν καὶ ὅπως διεκήρυξαν τοῦτο, οἱ Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας μας Πατέρες.

Χάρις εἰς αὐτό, ὄχι μόνον ἠδραιώθη ὡς ἀσάλευτος πύργος καὶ ὡς δωδεκάτοιχος πόλις ἡ τρισαγία μας Ὁρθοδοξία. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος μας ἐπραγματοποίησεν ὑπερόχους ἀγῶνας, ἐξόχους ἡρωϊσμούς, ἐκπάγλους συλλήψεις τοῦ πνεύματος καὶ δημιουργίας θαυμαστιάς, ποὺ φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς Αἰωνιότητος.

*

Ἐφ' ὅσον δὲ καὶ προσφάτως ἀνεγνωρίσθη, ὅτι ὡς ἀρραγῆ θεμέλια τῆς ἐκπαιδευ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Γ'. ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ

Τῇ 15ῃ Δεκεμβρίου (Κυριακῇ) ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Ἁγ. Νικολάου Κοζάνης ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἢ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονυσίου. Εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρόνισις παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος, πνευματικὸς πατὴρ τοῦ ἐνθρονιζομένου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰάκωβος ὡς τοποτηρητῆς, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Μανέντης, ὁ Διοικητὴς τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ κ. Ἀθανάσιος Φροντιστῆς, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Βουλῆς κ. Καρότσης, ὁ Νομάρχης κ. Ἐμμανουὴλ Παϊτάκης, ὁ Δήμαρχος Κοζάνης καὶ πλείστοι ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Ἡ ἐνθρόνισις ἐγένετο ἐν μέσῳ πρωτοφανοῦς συρρότῃς τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας τοῦ νέου Μητροπολίτου.

Μετὰ τὰς προσφωνήσεις τῶν ἀνωτέρω ἐπισήμων πρὸς τὸν νέον Μητροπολίτην, οὗτος ἐξεφώνησε τὸν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ λόγον, ὅστις ἔχει ὡς κάτωθι:

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες,¹ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι² τῆς Ἐκκλησίας· λαὸς τοῦ Κυρίου περιοῦσε· «ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν»³. Αὕτη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ σωτήριος⁴, διαδηλωθεῖσα διὰ τῆς ὁμοθυμῶν γνώμης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνέδειξεν ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου Ἐπίσκοπον καὶ πνευματικὸν ποιμένα τῆς κατὰ τὴν θεόσωστον ταύτην ἐπαρχίας λογικῆς τοῦ Χριστοῦ ποιμνῆς, ἐγκρίσει μὲν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐπινεύσει δὲ τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν, λαβὼν τὸν κληρὸν τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς⁵, ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ ἔρχομαι σήμερον πρὸς ὑμᾶς.

1. Παράξ. ζ' 2.

2. Παράξ. δ' 8.

3. Β' Κορ. ιγ' 13.

4. Ττ. β' 11.

5. Παράξ. α' 25.

τικῆς μας ἀναγεννήσεως πρέπει νὰ τεθῇ ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς μας πολιτισμὸς, καθῆκον ἔχομεν, ὡς πρῶτον βῆμα πρὸς αὐτόν, νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν ὡς Πανελλήνιον ἐορτὴν τῆς Παιδείας μας. Καὶ νὰ καθαριάζωμεν καὶ πάλιν κατ' ἔτος τὰ Διδακτήριά μας, μὲ τὴν εὐλογίαν καὶ μὲ τὴν δαδουχίαν τῶν θεοφωτιστῶν αὐτῶν Μεγάλων Ἱεροφαντῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ἐὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, ὅτι, ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν ἐμὴν εὐτέλειαν, οὕτως ἀκονόμησε τὰ κατ' ἐμὲ — ἵνα ὑπὸ γονέων εὐσεβῶν ἔλθω εἰς τὸν κόσμον· ἵνα ὑπὸ ἀνδρὸς θεοφιλοῦς, τοῦ Σεβασμιωτάτου λέγω καὶ πολιοῦ Μητροπολίτου Ἐδέσσης Διονυσίου, εἰσαχθῶ εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας Κλήρου· ἵνα διακονήσω τῇ Ἐκκλησίᾳ πλησίον ἀνδρῶν συνετῶν καὶ ἐμφρόνων καὶ δὴ καὶ τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδανος· ἵνα ἔλθω ἐνταῦθα εἰς διαδοχὴν ἀνδρὸς ἱεροπραπεοῦς, τοῦ Σεβασμιωτάτου λέγω Μητροπολίτου Πατρῶν Κωνσταντίνου· ἵνα τόχῳ ὑφ' ὑμῶν τοιούτων ἐν χαρᾷ καὶ ἱερᾷ ἀγαλλιάσει τιμῶν· ἵνα ἀκούσω παρὰ τῶν ὅσοι προελάλησαν τοσοῦτων εὐφροσύνων καὶ ἐπαινετικῶν λόγων· ἵνα τέλος ἀνέλθω ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦτον, ὃν προοδοιοποίησαντες ἐκλείσαν αἰδέσιμοι καὶ γεραροὶ Ἱεράρχαι, μεθ' ὧν καὶ Φώτιος ἐκεῖνος ὁ Ἐπίσκοπος Εἰρηνοπόλεως, οἴτινες πάντες «ἐγκαρπον καὶ τελείαν ἔσχον ἀνάλωσι»⁶.

Μεγαλύνω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὅτι εἰσέρχομαι σήμερον εἰς τὴν πόλιν ταύτην, «τὸν καθαρόν καὶ ἀμυγῆ τῆς Μακεδονίας παράδεισον», ὡς ποτε ἐλέχθη διὰ στόματος ἱεροῦ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης⁷. Περὶ τῶν Σερβίων καὶ τῆς Κοζάνης ἤκουον νήπιος ὢν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως πατρὸς μου, ἀφηγουμένου τοῦς ἀγῶνας τῶν ἐλευθερωτῶν, ἐν οἷς καὶ οὗτος, τῆς γῆς ταύτης· ὥστε, παρῶν τότε τῷ πνεύματι, χαίρων παρίσταμαι νῦν τῷ σώματι⁸ εἰς τὸν τόπον τοῦτον καί, ἐπαναφέρων εἰς τὴν μνήμην τὰς παλαιὰς ἐκεῖνας πολεμικὰς ἀφηγήσεις, μνημονεύω κατὰ χρέος καὶ ὡς ἐν δεήσει πρὸς τὸν Θεὸν πάντων τῶν γενναίων ἀγωνιστῶν καὶ προμάχων τῆς Ἱερᾶς ἑλληνικῆς γῆς τῆς Μακεδονίας, τῶν τε ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ χριστεπωνύμου λαοῦ, τῶν τε ἡρωϊκῶς πεσόντων καὶ τῶν μαρτυρικῶς τελειωθέντων· ὁ τύμβος τῶν ἱερῶν αὐτῶν ὁστέων φυλάσσει τῆς πατρίδος τὰ ὄρια καὶ τὸ τίμιον αἷμα τῶν ἀρδεύει τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν τὸ δένδρον. Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῶν... Ὅντως μεγάλη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ δεδομένη ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, «ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσειᾷ τῆς χαρᾶς αὐτῶν»⁹.

Μεγαλύνω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἤξιωσέ με, ἵνα «ἄρξωμαι τῆς νέας διακονίας μου ἀπὸ πόλεως τοσοῦτον φιλομούσου καὶ φιλογενοῦς», ἵνα οὕτως εἶπω καὶ ἀκριβῶς ἐπαναλάβω λόγους ἀκουσθέντας ποτὲ ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ ἀπὸ στόματος τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β'¹⁰. Ἐνταῦθα Σχολαὶ ἑλληνικαὶ ὀνομασται καὶ διδάσκαλοι περιήκουστοι, ἐν οἷς ὁ πολὺς ἐκεῖνος Εὐγένιος. Ἐνταῦθα Ἰδρύματα εὐαγῆ ἐκκλησιαστικὰ καὶ κοινοτικά, καὶ κτλ.

6. Α' Κλήμ. XLIV, 5.

7. Ν. Σπυριδωνῆ, Ὁ Διάδοχος Κωνσταντίνος σ. 38.

8. Περὶ Α' Κορ. ε' 3, Κολ. β' 5.

9. Β' Κορ. η' 1, 2.

10. Ν. Δελιαλή, Συλλογὴ Παλαιοχριστιανικῶν καὶ μεταγενεστέρων Μνημείων τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης. Θεσσαλονίκη 1955, σ. 29.

σματα ιερά και από του χρόνου αιδέσιμα, ἐν οἷς ὁ Ναός οὗτος και τὸ 'Επισκοπεῖον. Ἐνταῦθα πίστις, ἐνταῦθα εὐσέβεια, ἐνταῦθα τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπη και εὐλάβεια. «Τὶς γάρ», ἵνα κατὰ Κλήμεντα τὸν Ρώμης εἶπω, «παρεπιδημήσας πρὸς ὑμᾶς τὴν πανάρετον και βεβαίαν ὑμῶν πίστιν οὐκ ἐδοκίμασε, τὴν τε σόφρονα και ἐπιεικῆ ἐν Χριστῷ εὐσέβειαν οὐκ ἐθαύμασε;»¹¹. Ἴνα δὲ και τὸν ἱερὸν Πολύκαρπον εἰς μέσον ἀγάγω, «ἢ βεβαία τῆς πίστεως ὑμῶν ρίζα, ἐξ ἀρχαίων καταγγελλομένη χρόνων, μέχρι νῦν διαμένει και καρποφορεῖ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν»¹².

Ὅθεν, ἀδελφοὶ και πατέρες, καταξιωθείς ἵνα θεοδρόμος¹³ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς και ἵνα φέρω ὄνομα θεοπρεπέστατον¹⁴ ἐν μέσῳ ὑμῶν, τὸ τοῦ πνευματικοῦ ποιμένου και ἐπισκόπου και διὰ ταύτης τῆς τιμῆς και τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας περιβεβλημένος, ἀγαλλιώμενος τῇ καρδίᾳ και πτήσσω τῷ πνεύματι τὸ πολνεύτακτον ὑμῶν τῆς κατὰ Θεὸν ἀγάπης¹⁵ βλέπων και εἰς τὸ φιλομαθὲς ὑμῶν τῆς κατὰ Χριστόν εὐσεβείας ἀφορῶν, ἐπιθυμῶ νὰ λαλήσω ἐν ἀγάπῃ πρὸς ὑμᾶς, ἐν πίστει δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως και Ἐπισκόπου τῶν ψυχῶν ἡμῶν¹⁶. Ἀκούσατέ μου, λαὸς τοῦ Κυρίου.

Προσητεῖται πάντως ἐν ταῖς Γραφαῖς, ὅτι «Κύριος ἄρξει ὑμῶν»¹⁷ και ὅτι οὗτος θὰ ποιμάνῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ «ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ»¹⁸. Ἐδόθη ἡ ἐξήγησις διὰ στόματος αὐτοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰπόντος περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι «ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν...»¹⁹. Ἐβεβαίωσαν δὲ και οἱ αὐτόπται τοῦ Λόγου, ὅτι ἡμεθὰ ποτε οἱ ἄνθρωποι ὡς πρόβατα πλανώμενα, ἀλλ' ἐπεστράφημεν «ἐπὶ τὸν ποιμένα και ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν»²⁰. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἢ διὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος θείου Λόγου ἰδρυθεῖσα, ἢ συνέχει και καθοδηγεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, αὕτη κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον εἶναι τὸ μέγα Μυστήριον²¹, δι' οὗ ἐγνώσθη «ταῖς ἀρχαῖς και ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἢ πολιποικίλοις σοφία τοῦ Θεοῦ»²². Ἰδρύθη διὰ τὴν σωτηρίαν και τὸν ἁγιασμόν τῶν ἀνθρώπων, φέρει τὸ θεῖον κῆρος τοῦ Ἰδρυτοῦ αὐτῆς και ἀποτελεῖται ἐξ ὄσων ἔχουσι μίαν πίστιν και κοινωνοῦσι τῶν αὐτῶν Μυστηρίων. Ταύτην συγκροτεῖ ὁ ποιμαίνόμενος Λαὸς και ὁ ποιμαίνων Κληρὸς, ὁ ἀνάγων τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ κατ' ἀδιάλειπτον διαδοχὴν ἀπὸ τοῦ λαλοῦντος ἐμοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους και δι' αὐτῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν²³.

Ὁ Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν «ποιμένας

και διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ»²⁴. Μέγιστον τοῦτο δῶρον τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, μερίστη αὕτη τιμὴ τῶν ὅσοι ἔλαβον παρὰ τοῦ Χριστοῦ τὸν κληρὸν τοῦτον. Οὐδὲν ἄνευ τῆς ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ και διὰ τοῦ Χριστοῦ ἱερωσύνης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τελεῖται, οὐδὲν ἄνευ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως πρὸς σωτηρίαν τῶν πιστῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γίνεται. Αἱ χεῖρες αὗται διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος εἰσάγουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ· αἱ χεῖρες αὗται διὰ τῆς τελέσεως τῆς φρικτῆς και ἀναιμάκτου θυσίας μεταδίδουσιν εἰς ἡμᾶς τὸ Σῶμα και τὸ Αἷμα τοῦ Σωτήρος²⁵. αἱ χεῖρες αὗται δι' ὁρατῶν σημείων μεταβιβάζουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν ἀόρατον χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Χριστὸς ἀναδεικνύει ἀνθρώπους ἐξ ἡμῶν οἰκονόμους τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ χάριτος και μιμητὰς αὐτοῦ τοῦ ἀληθινοῦ ποιμένου²⁶. οὗτος διὰ τὰ ἑλέη και τοὺς οἰκτιρισμοὺς αὐτοῦ θέτει ἡμᾶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἵνα προσφέρωμεν δῶρα και θυσίας «ὐπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων και τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων»²⁷ οὗτος, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου²⁸, δέχεται ἡμᾶς προσεγγίζοντας τῷ ἁγίῳ Θυσιαστηρίῳ και προσφέροντας τὴν λογικὴν και ἀναιμάκτου λατρείαν²⁹ οὗτος εὐδοκεῖ, κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, ἵνα γινώμεθα διάκονοι τῆς κωνῆς αὐτοῦ Διαθήκης και λειτουργοὶ τῶν ἁγίων Μυστηρίων³⁰ οὗτος, ἐνδεδυμένους τὴν τῆς ἱερατείας χάριν³¹, καθίστησιν ἡμᾶς ἱκανοὺς, ἵνα ἱεουργῶμεν τὸ ἅγιον και ἄχραντον αὐτοῦ Σῶμα και τὸ τίμιον Αἷμα· και συνελόντι εἰπεῖν, κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, «ἡ ἱερωσύνη τελεῖται μὲν ἐπὶ τῆς γῆς, τάξιν δὲ ἐπουρανίαν ἔχει πραγμάτων... οὐ γὰρ ἄνθρωπος, οὐκ ἄγγελος, οὐκ ἀρχάγγελος, οὐκ ἄλλη τις κτιστὴ δύναμις, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Παράκλητος ταύτην διετάξατο τὴν ἀκολουθίαν... Οἱ γὰρ τὴν γῆν οἰκοῦντες και ἐν ταύτῃ ποιούμενοι τὰς διατριβάς, τὰ ἐν οὐρανοῖς διοικεῖν ἐπετρέψαν...»³².

Αὕτη ἐν κεφαλῇ εἶναι ἡ ὁρθόδοξος ἡμῶν πίστις περὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις, ὡς στρατευομένη ἐπὶ τῆς γῆς και θριαμβεύουσα ἐν οὐρανοῖς, εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας «οὐκ ἔσται τέλος». Τῆς Ἐκκλησίας ταύτης κεφαλὴ εἶναι ὁ Χριστὸς, ἡμεῖς δὲ «σῶμα Χριστοῦ και μέλη ἐκ μέρους»³³ μένοντες ἐν αὐτῇ, ὡς τὰ κλήματα ἐν τῇ ἀμπέλῳ, φέρομεν καρπὸν, ἀρνούμεθα ἐξ αὐτῆς τὴν σωτήριον χάριν και διδασκόμεθα δι' αὐτῆς τὴν θείαν ἀλήθειαν³⁴.

24. Ἐφεσ. δ' 11, 12.

25. Πρὸς τὸν Χρυσόστομον, Περὶ ἱερωσύνης, Λόγος Γ', ἐκδ. Firmin Didot, τόμ. Α' σ. 276, 32-40.

26. Ἐδγὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ Ἐπισκόπου.

27. Θεῖα Λειτουργία.

28. Θεῖα Λειτουργία Μ. Βασιλείου.

29. Αὐτόθι.

30. Αὐτόθι.

31. Θεῖα Λειτουργία.

32. Ἰω. Χρυσόστομον, Περὶ ἱερωσύνης, Λόγ. Γ', ε. ἀ. σ. 274, 48-53, 276, 1, 2.

33. Α' Κορ. ιβ' 27.

34. Πρὸς τὸν Α' Τιμ. γ' 15 «...ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στυλοὶς και ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας».

11. Α' Κλήμ. 1, 2.

12. Πολυκάριον πρὸς Φιλιππησίους 1, 2.

13. Πρὸς τὸν Πολύκαρπον Ἰγνατίου VII, 2.

14. Πρὸς τὸν Ἰγνατίου Μαγνησιεύου 1, 1, 2.

15. Πρὸς τὸν Αὐτόθι 1, 2.

16. Πρὸς τὸν Α' Πέτρο. β' 25.

17. Κριταὶ η' 23.

18. Ψαλμ. β' 9. Ἀποκ. β' 27.

19. Ἰω. ι' 11, 14.

20. Α' Πέτρο. β' 25.

21. Πρὸς τὸν Ἐφεσ. ε' 32.

22. Ἐφεσ. γ' 10, 21.

23. X. Ἀνδρῶν τ' σ' ο υ, Συμβολικὴ, ἐκδ. Β', σ. 73.

Ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας οὔτε χάρις πρὸς σωτηρίαν οὔτε ἀλήθεια πρὸς θεῖον φωτισμὸν ὑπάρχει. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ θεία μάνδρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας διαφυλασσόμεθα ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν λύκων, εἶναι ἡ σωστικὴ κιβωτός, ἐν τῇ ὁποία διαμένοντες ἐν εἰρήνῃ, περιγινόμεθα τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν ὑδάτων τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Θεὸς τὰ πάντα ὑπέταξεν εἰς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, τοῦτον δὲ ἔδωκε «κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ»³⁵, οὐδὲν ἄρα ἡ Ἐκκλησία ισχυρότερον... τοῦ οὐρανοῦ ὑψηλότερα ἐστὶ· τῆς γῆς πλατυτέρα ἐστὶν· οὐδέποτε γηρᾶ, ἀεὶ δὲ ἀκμάζει», ἀναφωνεῖ ὁ ἱερός Χρυσόστομος.³⁶

Ὅττω δέ, ὡς προεδηλώθη, καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἱερωσύνης ὀρθοδόξως πιστεύομεν. Οἱ κατὰ τὰ πέρατα χειροτονούμενοι καὶ ὀριζόμενοι οὐχὶ ἐξ ἑαυτῶν οὐδὲ δι' ἑαυτῶν Ἐπίσκοποι, «ἀλλ' ἐν Ἰησοῦ Χριστοῦ γνώμη»³⁷ καλοῦμενοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα λειτουργῶσι καὶ αὐτοὶ τὴν λειτουργίαν τῶν προφητῶν καὶ διδασκάλων,³⁸ οἵτινες κέκτηνται τὴν διακονίαν ταύτην τὴν εἰς τὸ κοινὸν ἀνήκουσαν οὐχὶ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ,³⁹ οὔτοι μετὰ τοῦ περὶ αὐτοὺς ἱεροῦ Κλήρου, τῶν Πρεσβυτέρων καὶ τῶν Διακόνων, εἶναι ἐν τῇ στρατευομένῃ Ἐκκλησίᾳ οἱ οἰκονόμοι τῆς ἀρχιερατικῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ. Κέντρον τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας καὶ ἡ ὁρατὴ κεφαλὴ τῆς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος, φορεὺς τοῦ πνεύματος τῆς ἐνότητος ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ σώματι καὶ ὁ ἀπαραίτητος ὄρος τῆς ὑπάρξεως Ἐκκλησίας, αὐτὸς ἀναδεικνύων τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ τοὺς Διακόνους καὶ τοὺς ἐν τῷ κατωτέρῳ λεγομένῳ Κλήρῳ. Εἶπεν ὁ Κύριος, «ὡ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ...»,⁴⁰ λέγει δὲ καὶ ὁ ἱερο-

μάρτυς Ἰγνάτιος, «πάντα δὲ πέμπει ὁ οἰκοδεσπότης εἰς ἰδίαν οἰκονομίαν, οὕτως δεῖ ἡμᾶς αὐτὸν δέχεσθαι ὡς αὐτὸν τὸν πέμψαντα· τὸν οὖν ἐπίσκοπον ὄηλον δεῖ ὡς αὐτὸν τὸν Κύριον δεῖ προσβλέπειν».⁴¹

Ἄλλ' ἂν ὁ Ἐπίσκοπος ἐξ ἀντικειμένου καὶ θείῳ δικαίῳ εἶναι τεταγμένος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς τύπον τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ καὶ τὴν ἱερωσύνην ἔχει καὶ τὴν ἐξουσίαν ἔλαβε, τί ἄρα γε ὀφείλει νὰ εἶναι ἐξ ὑποκειμένου καὶ ἐξ ἑαυτοῦ, ἦτοι κατὰ λόγον ἀνθρωπίνης σπουδῆς καὶ φιλοτι-

μίας ἐναντι τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀποστέλλοντος αὐτὸν Θεοῦ; Ὅπως οὐδεὶς ἀξίος ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἵνα προσεγγίξῃ καὶ λειτουργῇ τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ,⁴² ἵνα κάθηται ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τύπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μόνον διὰ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἱερεῖς ἐπὶ τῆς γῆς, τοσοῦτω πλούσιον τοῦτο ἐφ' ἡμᾶς ἐπισπώμενοι, ὅσῳ πλείον ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινούμεθα, ἐν βαθυτάτῃ συναισθήσει τῶν ἰδίων ἡμῶν ἁμαρτημάτων καὶ δὴ καὶ τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ ἐκεῖνος ἀναμάρτητος ὢν ἔζησε πρῶτος καὶ ταπεινός ἐν τῷ κόσμῳ. «Ταπεινοφροσύνων γὰρ ἐστὶν ὁ Χριστός», κατὰ Κλήμεντα τὸν Ρώμης Ἐπίσκοπον, «οὐκ ἐπαιρομένων ἐπὶ τὸ ποιμνιον αὐτοῦ. Τὸ σκῆπτρον τῆς μεγαλωσύνης τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, οὐκ ἦλθεν ἐν κόμπῳ ἀλαζονείας οὐδὲ ὑπερηφανίας, καίπερ δυνάμενος, ἀλλὰ ταπεινοφρονῶν».⁴³

Περὶ τοῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν Ἐπίσκοπον προλαβοῦσα εἶπεν ἡ Ἁγία Γραφή, ἐδίδαξαν δὲ καὶ οἱ ἱεροὶ τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες. Ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, ὁ μακάριος Παῦλος οὕτω περιγράφει τὸν ποιμένα τῆς Ἐκκλησίας, παρεκτός τοῦ παραδείγματος, ὅπερ αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ παρέχει τοῦ καλοῦ ποιμένου. «Δεῖ τὸν ἐπίσκοπον ἀνεγκλήτων εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον... ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδασχῆν

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης
Κος Διονύσιος.

35. Ἐφεσ. α' 22.
36. Λόγος εἰς Ἐδύροπον, ὅταν ἐξω... Παρὰ Χ. Ἄνδρ ού τ σ ο υ, Δογματικῆ, ἐκδ. Α', σ. 265, ὑποσ. 3.
37. Ἰγνάτιος πρὸς Ἐφεσίους III, 2.
38. Διδαχὴ XV, 1.
39. Φιλαδελφείων Ἰγνάτιος I, 1.
40. Λουκ. ι' 16.

41. Ἰγνάτιος πρὸς Ἐφεσίους VI, 1.
42. Περὶ Θεῶν Λειτουργίαν.
43. Α' Κλήμ. XVI, 1, 2.

πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατός ἦ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαינוύσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν... ἡγάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλόγυρον...⁴⁴ μᾶλλον ἐλόμενον συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλωνσιν...».⁴⁵ Ὁ ἱερομάρτυς Ἰγνάτιος καταπλήσεται ἐνώπιον τῆς ἐπιεικειᾶς τοῦ Ἐπισκόπου, ὅστις «σιγῶν πλεονα δύναται τῶν μάταια λαλούντων».⁴⁶ Ὁ ἱερός Πολύκαρπος ζητεῖ τὸν Ἐπίσκοπον ἐδραῖον ὡς ἄκμονα τυπτόμενον, διότι «μεγάλου ἐστὶν ἀθλήτου τὸ δέρεσθαι καὶ νικᾶν».⁴⁷ καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος θέλει τὸν ποιμένα φιλότιμον καὶ ἐπιμελῆ, «πανταχοῦ σπουδάξειν τὰ παρ' ἑαυτοῦ εἰσφέρειν εἰς δύναμιν τὴν ἡμετέραν»⁴⁸ καὶ «μερίζονος βελτιώσεως προκοπὴν κεχορηγήθαι τῇ πολλῇ περὶ αὐτὸν τοῦ Θεοῦ σπουδῇ».⁴⁹ ἐπὶ πᾶσι δὲ «δόξης μάλιστα καταφρονεῖν τὸν εἰς τοῦτο ἐρχόμενον τὸ στάδιον, ὀργῆς ἀνώτερον εἶναι, συνέσεως ἔμπλεων πολλῆς».⁵⁰ Συνελόντι εἰπεῖν, ὁ Ἐπίσκοπος, ὢν εἰς τύπον τοῦ Χριστοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου, ὀφείλει νὰ εἶναι τύπος τοῦ ποιμνίου ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλὰ τὸν τύπον τοῦ καλοῦ ποιμένος ἔδειξεν ἐν ἑαυτῷ ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος τοῦ Θεοῦ, ποιήσας καὶ διδάξας, ὅτι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αἰλὴν τῶν προβάτων, γνωρίζει τὰ ἴδια πρόβατα καὶ καλεῖ αὐτὰ κατ' ὄνομα, ἔμπροσθεν δὲ αὐτῶν πορεύεται καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ.⁵¹ Τὸ τελευταῖον τοῦτο δίδει εἰς ἡμᾶς νὰ ἐνοήσωμεν, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος ὀφείλει νὰ ἔχη προσόντα ἡγέτου, διότι ἡγέτην καθίστησι καὶ θέλει τοῦτον ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἱκανὸν καὶ πρόθυμον, ἵνα ἡγῆται καὶ προϊστάται καλῶν ἔργων, ὑπέχοντα προσωπικὰς εὐθύνas ἐναντι τοῦ ποιμνίου, μαχόμενον ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποῖαν ὀφείλει νὰ γνωρίξῃ καὶ νὰ κηρύττῃ καὶ οὐδέποτε νὰ ἀφίηθαι ἐκθετον εἰς τὴν ψῆφον τοῦ ὄχλου καὶ, βαθυτάτην ἔχοντα συναίσθησιν τῆς ἡγετικῆς ταύτης θέσεώς του, νὰ θέτῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς εἶναι ὁ λόγος, «ὁ καιόμενος καὶ φαίνων»,⁵² ὁ χρέος καὶ ἀποστολὴν ἔχων ἵνα φαίη ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ⁵³ καὶ καλῶς γνωρίζων, ὅτι πάντως δὲν δύναται νὰ φαίη, ἐὰν μὴ δαπανᾷ ἐκ τοῦ ἐλαίου αὐτοῦ, ἐκ τῶν ἰδίων σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, ἥδιστα ἐκδαπανώμενος καὶ ἑαυτὸν ἀναλίσκων.⁵⁴

Ἄλλ' ὅταν τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ζητῶνται παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ὅταν ἕκαστος εἰς ἑαυτὸν ἀφορῶν οὐδὲν εὐρίσκη ἔχων ἄξιον τῆς μεγάλης τιμῆς τοῦ

Θεοῦ,⁵⁵ ὁποῖα λοιπὸν καὶ ὁπόση ὀφείλει νὰ εἶναι ἡ συναίσθησις καὶ ὁ τρόμος τοῦ ἀναλαμβάνοντος νὰ ποιῶν τὴν ποιμνίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῷ φόβῳ μήπως παραλάβῃ ταύτην σφριγῶσαν καὶ εὐτραφῆ, ἐνεκα δὲ τῆς ἀπειρίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἄλλης ἀναξιώτητος ἡ ποιμνίαν δεινοπαθήσῃ,⁵⁶ διὰ ψύχος πνευματικόν, διὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου, διὰ δίψαν ὕδατος ἄλλομένον εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ πτωχείαν ἀγάπης, διὰ πλοῦτον κακίας; Ἀποδειλιῶ, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀποδειλιῶ καὶ πτήσω, ἀλλὰ καὶ οὕτω προσέρχομαι, ἀφορῶν εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος καὶ εἰς τὴν ὑμετέραν περὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἱερόν Κλήρον εὐλάβειαν.

Ἄπαν δὲ τὸ ἔργον καὶ ἡ περὶ τοῦτο σπουδὴ τοῦ Ἐπισκόπου τότε τῇ ἀληθείᾳ καὶ οὐδὲν ἕτερον εἶναι «τοῦ Θεοῦ ἡ δόξα, τῆς Ἐκκλησίας ἡ οἰκοδομὴ»⁵⁷, μάλιστα δὲ τὸ δεύτερον, ἐπειδὴ πράγματι ὁ Θεὸς δοξάζεται ὅταν ἡ Ἐκκλησία οἰκοδομηθῇ, δηλονότι ὅταν πικρότερον γίνονται συνάξεις καὶ ὁ Λαὸς ἀγιάζεται διὰ τῶν θείων Μυστηρίων, ὅταν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνοικῆ ἐν τοῖς ἀνθρώποις πλουσῶσι, ὅταν ἡ ποιμνίαν τοῦ Χριστοῦ κυβερνᾶται καὶ κατευθύνηται εἰς νομὰς σωτηρίους. Γνωρίζω δέ, ἀδελφοὶ μου, εἰς τίνα καιρὸν ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Γνωρίζω τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς ἀγωνίας τῶν ἀνθρώπων σήμερον καὶ τὴν κάμψιν αὐτῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐγκοσμίων δεινῶν. Ἄλλὰ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τοῦ Ἐπισκόπου τὸ ἔργον ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀγνοῶ. Τῆς ἐνεστώσης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κρίσεως τοῦ κόσμου εἰκόνα εὐρίσχω ἀντίστοιχον εἰς ἀρχαίαν ἐποχὴν, ἣν οὕτω διαζωγραφεῖ Κλήμης ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης. «Πόρρω ἀπέστη ἡ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη, ἐν τῷ ἀπολιπεῖν ἕκαστον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ πίστει αὐτοῦ ἀμβλυωπῆσαι, μηδὲ ἐν τοῖς νομίμοις τῶν προσταγμάτων αὐτοῦ πορεύεσθαι, μηδὲ πολιτεῦσθαι κατὰ τὸ καθήκον τῷ Χριστῷ, ἀλλὰ ἕκαστον βαδίζειν κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηραῆς».⁵⁸

Περὶ δὲ τοῦ ἔργου μου ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας «πολλὰ φρονῶ ἐν Θεῷ ἀλλ' ἑμαυτὸν μετρῶ, ἵνα μὴ ἐν καυχῇσει ἀπόλωμαι».⁵⁹ Ἄντι νὰ ἐπαγγέλλωμαι εἰς ὑμᾶς ἐν ἀρχῇ τῆς ὁδοῦ, αἰρετώτερον δι' ἐμὲ ἵνα κρήνη ἡ Ἐκκλησία περὶ ἐμοῦ εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου, μᾶλλον δὲ καὶ ἐπέκεινα τούτου ὁ δίκαιος Κριτὴς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Τό γε νῦν «ἐνός ἐστι χρεία», τῆς ταπεινοφροσύνης, ἧς «τὸ μὲν σχῆμα πολὺ, ἡ δὲ ἀλήθεια οὐδαμοῦ».⁶⁰ Καὶ τοῦτο μὲν ζητεῖται εἰς ἐμὲ, εἰς ὑμᾶς δὲ ἰδοὺ τί ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ σωτηρίαν ζητεῖ, τὸ «ὑπακούειν ὑμᾶς τῷ Ἐπισκόπῳ καὶ τῷ Πρεσβυτέρῳ ἀπερισπάστῳ διανοία...»⁶¹ ἵνα μηδὲν τῶν πρὸς σωτηρίαν ἀνευ γνώμης τοῦ Ἐπισκόπου γίνηται, καθὼς

44. Τίτ. α' 7, 9. Α' Τιμ. γ' 1, 2.

45. Ἐβρ. ια' 25.

46. Φιλαδελφεύσιν Ἰγνάτιος I, 1.

47. Πρὸς Πολύκαρπον Ἰγνάτιος III, 1.

48. Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, Περὶ ἱερωσύνης, Λόγ. Δ'.

ξ. ἀ. σ. 296, 45.

49. Αὐτόθι, ξ. ἀ. σ. 296, 34.

50. Περὶ ἱερωσύνης, Λόγος ΣΤ', ξ. ἀ. σ. 320, 26.

51. Πρὸς Ἰω. ι' 1-4.

52. Ἰω. ε' 35.

53. Πρὸς Ματθ. ε' 14-16.

54. Πρὸς Β' Κορ. ιβ' 15.

55. Πρὸς Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, Περὶ ἱερωσύνης, Λόγ. Α', ξ. ἀ. σ. 275, 13.

56. Πρὸς Αὐτόθι, Λόγ. Β', ξ. ἀ. σ. 268, 30.

57. Αὐτόθι, Λόγ. Σ', ξ. ἀ. σ. 319, 29.

58. Α' Κλήμ. III, 4.

59. Γαλλιανοῖς Ἰγνάτιος IV, 1, 2.

60. Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, Περὶ ἱερωσύνης, Λόγ. Γ', ξ. ἀ. σ. 279, 30.

61. Ἰγνάτιος πρὸς Ἐφεσίους XX, 2.

καὶ οὗτος ἄνευ τοῦ Θεοῦ οὐδὲν δύναται καὶ πρέπει νὰ πράττῃ.⁶² Ὅθεν καὶ παλαιῶ, διὰ τῶν λόγων τοῦ Θεοφόρου Ἰγνατίου. «Ἐν ὁμοιολίᾳ Θεοῦ σπουδάζετε πάντα πράσσειν, προκαθημένου τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τύπον Θεοῦ καὶ τῶν Πρεσβυτέρων εἰς τύπον συνεδρίου τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Διακόνων... πεπιστευμένων διακονίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ».⁶³ Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, ὑμᾶς προτροπέμενος καὶ εἰς ἑμᾶν τὸν λέγω, ἐπειδὴ κοινὸν βλέπω τὸν ἀγῶνα· «ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ ἔσμεν σκάμματι καὶ ὁ αὐτὸς ἡμῖν ἀγὼν ἐπίκειται», ἵνα οὕτως εἰπὼν καὶ αἰθίς τὸν Κλήμεντα εἰς μέσον ἀγάγω.⁶⁴

Τὸν κοινὸν καὶ καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενοι, μνημονεύομεν πάντως τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, «ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε» εἰπόντος,⁶⁵ τοῦτο γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν ἄνευ θλίψεως γενναῖον καὶ μέγα κατορθοῦται. Ἡ θλίψις εἶναι ἢ ὑπικάμινος καὶ τὸ χωνευτήριον τῆς ζωῆς καὶ μακάριοι οἱ γενναῖοι οὐ στενοχωρούμενοι,⁶⁶ ὡς ἔγραψεν ὁ μακάριος Παῦλος. Τὸ ρεθυρωμένον ἔνδυμα τῆς σαρκὸς πλύνεται ἐν τῷ δακρῶν τῆς θλίψεως καὶ ὁ ἐσπιλωμένος χιτὼν τῆς ψυχῆς λευκαίνεται ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ αἵματος τοῦ ἀρνίου, τοῦ ὑπὲρ πάντα ὑπομείναντος θλίψιν. Οὕτως εἶναι γεγραμμένον ἐν τῇ Ἀποκαλύψει περὶ τῶν ἐκ παντὸς ἔθνους μαρτύρων καὶ νικητῶν τῆς πίστεως, τῶν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου ἐστῶτων, τῶν περιβεβλημένων στολᾶς λευκᾶς καὶ κρατούντων τὰ σύμβολα τῆς νίκης, ὅτι «οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου».⁶⁷ Διελθόντες τὴν ὁδὸν τῆς θλίψεως, ἐξήλθον εἰς ἀναφυγὴν διαβάτες τὴν ἔρημον, εἰσήλθον εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· κατελθόντες εἰς θάνατον ἀνέστησαν εἰς ζωὴν αἰώνιον· «οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι... ὅτι τὸ ἄρνιον τὸ ἀναμέσον τοῦ θρόνου ποιμαίνει αὐτοὺς καὶ ὀδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγᾶς ὕδατων καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν».⁶⁸

Ἄνδρες ἀδελφοί καὶ πατέρες· ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας· λαὸς τοῦ Κυρίου περιούσιε. Τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Ἀνάστασιν⁶⁹ εὐαγγελίζομαι εἰς ὑμᾶς, ὅταν λαλῶ περὶ θλίψεως καὶ περὶ ἀναφυγῆς, περὶ ἔρημον καὶ περὶ γῆς τῆς ἐπαγγελίας, περὶ θανάτου καὶ περὶ ζωῆς αἰωνίου. Ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης, «ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν»,⁷⁰ αὐτὸς με πέμπει σήμερον, ἵνα εὐαγγελίσωμαι εἰς ὑμᾶς εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,⁷¹ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν παθημάτων καὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ πίστει εἰς τὴν νίκην καὶ τὴν

ἀνάστασιν αὐτοῦ.⁷² «Ὅτι ἄρξω ἐγὼ... Κύριος ἄρξει ὑμῶν», ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θείας ὑπὲρ τῶν προβάτων, ὁ Ἀρχιερεὺς ὁ μέγας ὁ διεληλυθὼς τοὺς οὐρανοὺς,⁷³ ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Κύριος Ἰησοῦς, «ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας».⁷⁴

Ἐν τῷ ὀνόματι καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγαπάτε ἀλλήλους, εἰρηνεύετε, χαίρετε καὶ προάγεσθε εἰς τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα. Οἱ πρεσβύτεροι, τὴν πολὺν ὑμῶν αἰδέσθητε· οἱ νέοι, τοὺς πρεσβυτέρους τιμῆσατε· οἱ διδάσκαλοι, τοὺς νέους παιδεύσατε τὴν παιδείαν τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ· αἱ γυναῖκες, τὸ ἀξιαγάπητον τῆς ἀγνείας ἦθος ἐνδείξασθε.⁷⁵ οἱ ἱερεῖς, παρακαλεῖτε τὸν λαόν.⁷⁶ ὁ λαός, ἐπιδείξατε εὐλάβειαν πρὸς τοὺς ἱερεῖς· οἱ στρατιῶται, μηδὲν πλεονεχία παρὰ τὸ διατεταγμένον εἰς ὑμᾶς πράσσετε.⁷⁷ οἱ δικασταί, δικαίως καὶ ἀπροσωπολήπτως κρίνατε. Ἀσπάσασθαι καὶ εὐλογῶν τοὺς οἴκους τῶν ἀδελφῶν μου,⁷⁸ ὢν τὴν διαποίμωσιν ἐν πλήθει ἐλέους αὐτοῦ ἀνέθηκέ μοι ὁ Θεός· ἀσπάζομαι ὑμᾶς κατ' ἄνδρα καὶ κοινῇ πάντας ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ.⁷⁹ Παρακαλῶ δὲ καὶ περὶ ἐμοῦ ἵνα προσεύχησθε, «τῆς ἀφ' ὑμῶν ἀγάπης χηρίζοντος ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Θεοῦ... ἵνα μὴ ἀδόκιμος εὐρεθῶ».⁸⁰ Ὁ αἰώνιος Ἀρχιερεὺς, Θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς δῶν εἰς ὑμᾶς κληρὸν καὶ μερίδα μετὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ μετ' ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.⁸¹

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σεβρίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος, κατὰ κόσμον Νικόλαος Ψαριανός, ἐγεννήθη ἐν Ἀνδρῶν τῷ 1912. Γόνος παλαιᾶς λευτικῆς οἰκογενείας, ἀριθμούσης κατὰ σειράν ἱερεῖς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1750 μέχρι καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, παιδίσθεν ἔλαβε χριστιανικὴν ἀνατροφήν ὑπὸ εὐσεβῶν καὶ ἐναρτέων γονέων. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ γενεῖσφι αὐτοῦ Ἀνδρῶν, εἰτα δ' ἀπὸ τοῦ ἔτους 1927 μέχρι τοῦ 1931 ἐφοίτησεν ἐν τῇ Βαρβακείῳ Σχολῇ Ἀθηνῶν, σπουδάζων παραλλήλως μουσικὴν παρὰ τῷ ἐκ μητρὸς θεῖῳ αὐτοῦ μουσουργῷ Νικολάῳ Λάδδα, ἰδιαιτέρως ἐνδιατρίψας εἰς τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν.

Στοιχῶν τῷ παραδείγματι τῶν προγόνων αὐτοῦ ἠσπάσθη τὸν μοναχικὸν βίον τῷ 1934 καρεῖς μοναχὸς ὑπὸ τοῦ τότε ἱερέως τοῦ Στόλου καὶ νῦν Μητροπολίτου Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς Πόρου, τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἰθάρας κ. Προκοπίου. Ὡς διάκονος πλέον ἐσπούδασε θεολογίαν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1938-1942, διακονῶν ἅμα ἐν τῇ Ἱ. Ναφῷ τοῦ Ἁγίου Παύλου Ἀθηνῶν. Τῷ 1945 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ τότε Σεβ. Μητροπολίτου Μαντινείας καὶ Κυνοῦριας καὶ νῦν Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Προκοπίου, διηρητήσας ἔκτοτε ὡς Πρωτοσύγκελλος ἐν Τριπόλει μέχρι τοῦ ἔτους 1949, ὅτε καὶ ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Σπυρίδωνος Βλάχου ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τῷ 22α Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1952 ἐχειροτονήθη ἐν τῇ Ἱ. Μητροπολιτικῇ Ναφῷ Ἀθηνῶν εἰς Ἐπίσκοπον Ρωγῶν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου

62. Πρβλ. Πρὸς Πολύκαρπον Ἰγνατίου IV, 1.

63. Μαγνησιεύων Ἰγνατίου VI, 1.

64. Α' Κλήμ. VII, 1.

65. Ἰω. ις' 33.

66. Β' Κορ. δ' 8.

67. Ἀποκ. στ' 14.

68. Ἀποκ. στ' 16, 17.

69. Πράξ. ιστ' 18.

70. Ἐβρ. γ' 20.

71. Πρβλ. Πράξ. ι' 36.

72. Πρβλ. Φιλιπ. γ' 10.

73. Πρβλ. Ἐβρ. δ' 14.

74. Ρωμ. δ' 5.

75. Πρβλ. Α' Κλήμ. XXI, 6, 7.

76. Ἦσ. μ' 1.

77. Δουκ. γ' 13.

78. Πρβλ. Σμυρναίους Ἰγνατίου XIII, 1.

79. Πρβλ. Αὐτ. XII, 2.

80. Τραλλιανούς Ἰγνατίου XII, 3.

81. Πρβλ. Πολυκάρπου πρὸς Φιλιπησίους XII, 2.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1833-1900 ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΩΣ ΣΥΝΟΔΙΚΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (*)

Μαντινείας και Κυνουρίας		Θεόκλητος. Συνοδ. περιόδ. 1895 - 96 τακτικόν μέλος.
Διονύσιος. Συνοδ. περιόδ. 1842 - 44 τακτικόν μέλος, ώς Μαντινείας και Μεγαλοπόλεως.		Ναυπακτίας και Εύρυτανίας.
Θεοφάνης. Συνοδ. περιόδ. 1855 - 57 τακτικόν μέλος		Ἄνθιμος. Συνοδ. περιόδ. 1859 - 60 τακτικόν μέλος
» » » 1863 - 64 » »		» » » 1865 - 66· δια τὴν Συνοδικήν ταύτην περίοδον εἶχε κληθῆ ὁ Τριφυλίας και Ὀλυμπίας Γρηγόριος· λόγω δμως παραιτήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ἐπισκοπῆς του, ἐκλήθη ἀντ' αὐτοῦ, ὁ Ἄνθιμος.
Θεόκλητος. » » 1870 - 71 » »		» Συνοδ. περιόδ. 1875 - 76 τακτικόν μέλος
» » » 1878 - 80 » »		» » » 1880 - 81· τῆ 2ᾶ Ἀπριλίου 1881 ἀποθνήσκει· οὗτος, ὃν διαδέχεται ὁ Ἰθάκης Γαβριήλ.
» » » 1884 - 86 » »		Δανιήλ. Συνοδ. περιόδ. 1889 - 90 τακτικόν μέλος.
» » » 1892· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σταγῶν Μελετίου (Μάιος 1892) ἐκλήθη οὗτος ὡς Συνοδικός.		Οἰτύλου
» Συνοδ. περιόδ. 1892 - 94 τακτικόν μέλος		Προκόπιος. Συνοδ. περιόδ. 1852 - 53 τακτικόν μέλος
» » » 1899 - 1901 » »		» » » 1861 - 63 » »
Μενδενίτσας		» » » 1870 - 72 » »
Πρ. Μενδενίτσας Γρηγόριος. Συνοδ. περιόδ. 1839 - 40 τακτικόν μέλος.		» » » 1878 - 80 » »
» » Συνοδ. περιόδ. 1843 - 44 ἀναπληρωματικόν μέλος.		» » » 1884 - 86 » »
Μεσσηνίας.		Παξῶν.
Ἰωσήφ. Συνοδ. περιόδ. 1833 - 34 τακτικόν μέλος		Διονύσιος. Συνοδ. περιόδ. 1866 - 1867 τακτ. μέλος.
» » » 1839 - 40· τοῦτον, μὴ ἀποδεχθέντα τὴν πρόσκλησιν λόγω γήρατος, διεδέχθη ὁ Τριφυλίας Παῖσιος.		Παροναξίας.
Προκόπιος. Συνοδ. περιόδ. 1855 - 57 τακτικόν μέλος		Παρθένιος. Συνοδ. περιόδ. 1857 - 58 τακτικόν μέλος
» » » 1864 - 65		» » » 1864 - 65 » »
» » » 1874· τῆ 29ῃ Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους τοῦτου ἐκλήθη Συνοδικός, ἵνα τῆ 17 Μαΐου ἐκλεγῆ Πρόεδρος Αὐτῆς.		» » » 1874 - 76 » »
Πανάρετος. Συνοδ. περιόδ. 1888 - 90 τακτικόν μέλος		Γρηγόριος. Συνοδ. περιόδος 1889· μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Τριφυλίας και Ὀλυμπίας Νεοφύτου (Φεβρουάριος) ἐκλήθη ὡς τοιοῦτος.
» » » 1894 - 95 » »		» Συνοδ. περιόδ. 1889 - 90 τακτικόν μέλος
Μονεμβασίας και Σπάρτης		» » » 1894 - 95 » »
Δανιήλ. Συνοδ. περιόδ. 1844 - 45 ἀναπληρωματικόν μέλος· ἀπέθανε τῆ 4ῃ Δεκεμβρίου 1844.		Πατρῶν και Ἡλείας.
Διονύσιος. Συνοδ. περιόδ. 1857 - 1860 τακτικόν μέλος		Γρηγόριος. Συνοδ. περιόδ. 1843 - 1845 τακτ. μέλος
» » » 1864 - 65 » »		» » » 1845 - 1848 ἀναπλ. μέλος
» » » 1874 - 76· τῆ 4ῃ Ἰουλίου 1876 ἀποθνήσκει, ὃν διαδέχεται, ἐν τῆ Συνόδῳ, ὁ Ἰθάκης Γαβριήλ.		Μισαήλ. » » 1853 - 55 τακτικόν »
Μονεμβασίας και Σπάρτης		Κύριλλος. » » 1868 - 69 » »
Δανιήλ. Συνοδ. περιόδ. 1844 - 45 ἀναπληρωματικόν μέλος· ἀπέθανε τῆ 4ῃ Δεκεμβρίου 1844.		Δαμασκηνός. » » 1890 - 92 » »
Διονύσιος. Συνοδ. περιόδ. 1857 - 1860 τακτικόν μέλος		Ἰερόθεος. » » 1896· ἐκλήθη ὡς Συνοδικός μετὰ τὸν θάνατον (18 Ἰανουαρίου 1896) τοῦ Ἀθηνῶν Γερμανοῦ.
» » » 1864 - 65 » »		Πλαταμῶνος.
» » » 1874 - 76· τῆ 4ῃ Ἰουλίου 1876 ἀποθνήσκει, ὃν διαδέχεται, ἐν τῆ Συνόδῳ, ὁ Ἰθάκης Γαβριήλ.		Ἀμβρόσιος. Συνοδ. περιόδ. 1886 - 87 τακτικόν μέλος
Μονεμβασίας και Σπάρτης		» » » 1893 - 94 » »

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 17.

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Σπυρίδωνος, ὑπηρετήσας ἔκτοτε και μέχρι τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ εἰς Μητροπολίτην Κοζάνης, ὡς βοηθὸς Ἐπίσκοπος παρὰ τῆ Ἱερᾶ Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν, ἀσχολούμενος παραλλήλως πρὸς τὰ διοικητικὰ και πνευματικὰ αὐτοῦ καθήκοντα με τὴν σπουδὴν και μελέτην τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, συγγραφῆς και σχετικῆς μελέτας.

Σάμου.

*Ο πρ. Σάμου Κύριλλος. Συνοδ. περίοδ. 1845 - 50 τακτικόν μέλος· απέθανε τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου 1850, ὄν, ἐν τῇ Συνόδῳ, διεδέχθη, ὁ Λοκρίδος Ἀγαθάγγελος.

Σελλασίας.

Θεοδώρητος. Συνοδ. περίοδ. 1837 - 1842 τακτ. μέλος

Σταγῶν.

Μελέτιος. Συνοδ. περίοδ. 1883 - 84 » »
 » » » 1891 - 92· μετὰ τὸν θάνατον τούτου, ἐπισυμβάντα κατὰ Μάϊον τοῦ 1892, ἐκλήθη ἐν τῇ Συνόδῳ ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Θεόκλητος.

Σύρου - Τήνου.

*Ανθίμος. Συνοδ. περίοδ. 1833 - 35 ἀναπλ. μέλος
 » » » 1835 - 38 τακτικόν »

Δανιήλ. » » 1843 - 44 ἀναπλ. » τακτικόν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀργολίδος Γερασίμου (Σεπτέμβριος 1843).
 » Συνοδ. περίοδ. 1850 - 51 ἀναπληρωματικὸν μέλος· θανόντος τῇ 11ῃ Ἀπριλίου 1851 τοῦ Εὐβοίας Νεοφύτου, ἔρχεται τακτικόν τοιοῦτο.
 » Συνοδ. περίοδ. 1851 - 54 τακτικόν μέλος.

*Αλέξανδρος. » » 1869 - 70· μετὰ τὴν μεταθασιν αὐτοῦ εἰς Ἀγγλίαν, περὶ τὰ τέλη τῆς περιόδου ταύτης, ἐκλήθη, ἀντὶ τούτου, ὁ Ζακύνθου Νικόλαος.

Μεθόδιος. Συνοδ. περίοδ. 1887 - 1889 τακτικόν μέλος· παρητήθη τῶν Συνοδικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, (Φεβρουάριος 1889) μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀθηνῶν Προκοπίου (Ἰανουάριος 1889).

Τρίκκης καὶ Σταγῶν.

Μελέτιος. Συνοδ. περίοδ. 1885 - 1887 μόνον ὡς Τρίκκης, τακτικόν μέλος· τούτον ἀποθανόντα, τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου 1887, ἐν τῇ Συνόδῳ διεδέχθη ὁ Χαλκίδος Χριστοφόρος.

Προκόπιος. Συνοδ. περίοδ. 1899 - 1900 τακτ. μέλος

Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Παΐσιος Συνοδ. περίοδ. 1834 - 39 ἀναπλ. μέλος
 » » » 1839 - 40 τακτικόν »
 » » » 1842 - 43 » »
 » » » 1845 - 48 » »

Γρηγόριος. » » 1859· ἀνέλαβε τὰ Συνοδικὰ αὐτοῦ καθήκοντα μετὰ τὸν θάνατον (28 Μαΐου 1859) τοῦ Γυθείου Ἱεροθέου.
 » Συνοδ. περίοδ. 1859 - 60 τακτικόν μέλος
 » » » 1865 - 66· εἰ καὶ ἐκλήθη

Συνοδικὸς διὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὅμως δὲν ἀνέλαβε τοιαῦτα καθήκοντα, λόγῳ ὑποβολῆς παραιτήσεως, ἀπὸ τοῦ οικείου αὐτοῦ θρόνου.

Βαρθολομαῖος. Συνοδ. περίοδ. 1869 - 70 τακτ. μέλος
 *Γιγνάτιος. » » 1871 - 73 » »

Νεόφυτος. » » 1888 - 89· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀθηνῶν Προκοπίου (Ἰανουάριος 1889) παρητήθη τῆς ιδιότητος τοῦ Συνοδικοῦ μέλους (Φεβρουάριος 1889).
 » Συνοδ. περίοδ. 1894 - 97 τακτ. μέλος.

Ἰδρας καὶ Σπετσῶν.

Γεράσιμος. Συνοδ. περίοδ. 1837 - 38 ἀναπλ. μέλος·
 » » 1838 - 42 τακτικόν »
 τῷ 1842 μετετέθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ἀργολίδος, εἰς διαδοχὴν τοῦ, κατὰ τὴν 21ῃν Αὐγούστου 1842, ἀποθανόντος Ἀρχιερέως αὐτῆς Κυρίλλου.

Νεόφυτος. Συνοδ. περίοδ. 1853 - 54 τακτικόν μέλος
 » » » 1861 - 63 » »
 » » » 1872 - 74 » »
 *Αρσένιος. Συνοδ. περίοδ. 1887 - 89 » »
 » » » 1894 - 97 » »

Φαναρίου - Θεσσαλιώτιδος.

*Γλαρίων. Συνοδ. περίοδ. 1882 - 1883 τακτ. μέλος
 Μισαήλ. » » 1899 - 1900· κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, καθ' ἣν διετέλει Συνοδικός, μετετέθη, ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1900, ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς Θαυμακοῦ εἰς τὴν, τῆς Φαναρίου - Θεσσαλιώτιδος, τοιαύτην, ἣν δὲν ἐποίμανε σχεδόν, διότι τῇ 24ῃ Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπέθανε καὶ ὄν, ἐν τῇ Συνόδῳ, διεδέξατο ὁ Λαρίσης, Φερσάλων καὶ Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιος.

Φθιώτιδος.

*Ἰάκωβος. Συνοδ. περίοδ. 1848 - 49 ἀναπληρωματικόν μέλος· παραιτηθέντος τοῦ Ἀσίνης Μακαρίου, ἦλθεν οὗτος ὡς τακτικόν.
 » Συνοδ. περίοδ. 1849 - 51 τακτικόν μέλος· ἀπέθανε τῇ 30ῃ Μαρτίου 1851, ὄν Συνοδικός, καὶ ὄν διεδέχθη ὁ Λοκρίδος Ἀγαθάγγελος.

Καλλίνικος. Συνοδ. περίοδ. 1854 - 55 τακτικόν μέλος
 » » » 1862 - 64 » »
 » » » 1873 - 75 » »

Κωνσταντῖνος. Συνοδ. περίοδ. 1897 - 99 τακτ. μέλος

Φωκίδος.

Νεόφυτος. Συνοδ. περίοδ. 1835 - 37 ἀναπλ. μέλος
 » » » 1837 - 39 τακτικόν »
 » » » 1840 - 42 » »
 τῇ 20ῃ Δεκεμβρίου 1841 μετετέθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Εὐβοίας.

ΟΡΗ ΑΓΙΑ

Γάνος, βουνόν χαμηλόν τῆς Θράκης, ὅπου ἡσκήτεον πολλοὶ χριστιανοὶ ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Βυζαντίου, καθ' ὅσον εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Εἰς αὐτὸ ἐμόνασε κατὰ πρῶτον ὁ ὄσιος Μάξιμος ὁ Κουσοκαλίβης, καθὼς καὶ ὁ Ἄθανάσιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, κτίτωρ τῆς Νέας Μονῆς.

Ὅρος Μελά, εἰς τὸν Πόντον, πλησίον τῆς Τραπεζοῦντος, ὅπου εὑρεται καὶ ἡ μονὴ τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελά. Παλαιότερον ἐμόναζον ἐκεῖ πολλοὶ ἀσκηταί. Εἰς τὴν Μονὴν ἡσκήτευσαν οἱ ὄσιοι Σωφρόνιος καὶ Βαρνάβας ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Χριστόφορος ὁ Τραπεζοῦντιος.

Γαλλήσιον, εὑρισκόμενον εἰς τὰ μέρη τῆς Ἐφέσου, ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Εἶχε τὸ πάλαι πολλὰ ἀσκητήρια. Ἐκεῖ ἐμόνασε Λάζαρος ὁ Γαλλησιώτης ὁ ἐκ Μαγνησίας, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσήφ, ὁ Πατριάρχης Ἀθανάσιος, Μελέτιος ὁ Γαλλη-

Δαυίδ.	Συνοδ. περίοδ.	1860 - 61	τακτικὸν μέλος
»	»	1866 - 67	»
»	»	1876 - 78	»
»	»	1881 - 83	»

Χαλκίδος.

Νεόφυτος. Συνοδ. περίοδ. 1842 - 1850, Πρόεδρος τῆς Ἱεράς Συνόδου, τιτλοφορούμενος ὡς Εὐβοίας· μετὰ τὸν θάνατον, τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1842, τοῦ Προέδρου, Αὐτῆς, Ἀργολίδος Κυρίλλου, οὗτος διεδέξατο ἐκείνον ἐπὶ τὴν Προεδρίαν Αὐτῆς.

» Συνοδ. περίοδ. 1850 - 51 τακτικὸν μέλος· ἀπέθανε τῇ 11ῃ Ἀπριλίου 1851 ὡν Συνεδικός καὶ ὄν διεδέξατο ὁ Κυκλάδων Δαν:ήλ.

Καλλίνικος. Συνοδ. περίοδ. 1854 - 56· ἦλθε Συνοδικὸς μετὰ τὸν θάνατον, τῇ 3ῃ Νοεμβρίου 1854, τοῦ Ἀνδρου καὶ Κέας Προκοπίου.
 » Συνοδ. περίοδ. 1863 - 64 τακτ. μέλος
 » » 1873· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀθηνῶν Θεοφίλου (1 Ἰουλίου 1873) ἐκλήθη ὡς συνοδικὸν συνέδρον μέλος.
 » Συνοδ. περίοδ. 1873 - 75 τακτικὸν μέλος.

Χριστοφόρος. » » 1887· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τρίκκης Μελετίου (13 Φεβρουαρίου 1887) ἐκλήθη οὗτος ὡς Συνοδικός.
 Συνοδ. περίοδ. 1887 - 88 τακτ. μέλος.

Εὐγένιος. » » 1896· μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προκοπίου Οἰκονομίδου (11 Ὀκτωβρίου 1896), ὡς Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀπεχώρησε τῶν ἐργασιῶν Αὐτῆς.
 » Συνοδ. περίοδ. 1897 - 99 τακτικὸν μέλος.

† Ὁ πρ. Δήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

σιώτης κ.ἀ. Τουρκιστὶ ὀνομάζεται Μπάρμπα Ἀντών-Ντάγ.

Κέρκης ἢ Κερκετεύς, βουνόν τῆς Σάμου, εἰς τὸ ὅποιον ἐμόνασε διὰ τινα καιρὸν ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ἐν τῷ Λάτρῳ, μέσα εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Πυθαγόρα.

Ὅρος Προβάτιον, ἐν Χίῳ, παρὰ τὸ ὅποιον ἡσκησαν οἱ ὄσιοι Ἰωσήφ, Νικήτας καὶ Ἰωάννης, οἱ κτίτορες τῆς Νέας Μονῆς.

Ὅρος Ἀζογυριά, ἐν Κρήτῃ. Ἐκεῖ ἡσκήτευσεν ὁ ὄσιος Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐνεπήκοντα ὀκτῶ Πατέρων.

Σαλέντιον, βουνόν τῆς Βουλγαρίας, ὅπου ἡσκήσεν ὁ ὄσιος Θεόφιλος ὁ Ὁμολογητής.

Φλαμούριον, εἰς τὰ μέρη τῆς Ζαγοράς, ὅπου ἔκτισε μονὴν ὁ ὄσιος Συμεὼν ὁ Ἀνυπόδητος, ἡγούμενος τῆς Μονῆς Φιλοθέου ἐν Ἀθῶ.

Χειλέων, ὀνομαζόμενος Πρίων ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ νῦν ὑπὸ τῶν Τούρκων Παναγύρ-Ντάγ. Εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Ἐφeson. Πλησίον εἰς αὐτὸ ὑψώνεται ἕτερον βουνὸν λεγόμενον ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς Ἠλίβατον, ἐπάνω εἰς τὸ ὅποιον εὑρίσκονται τὰ εἰρήπια τοῦ μεγάλου ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Οἱ παλαιοὶ τὸ γράφουν «τὸ κατὰ τὴν Ἐφeson Ἅγιον Ὅρος». Ἐκεῖ σώζεται ὁ τάφος τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, τὸ Σπήλαιον τῶν Ἑπτὰ Παιδῶν, ὁ τάφος τῆς ἁγίας Ἐρμιόνης, Αὐδάκτου τοῦ μάρτυρος καὶ ἄλλων ἁγίων.

Τάυγετος, ὄρος τῆς Πελοποννήσου, μεγαλοπρεπές, πλησίον τῆς Σπάρτης, λεγόμενον παρὰ τῶν Βυζαντινῶν Πενταδάκτυλον. Ὅρος ἱερόν, με κορυφὰς ὅπου ὁμοιάζουν με τρούλλους ἐκκλησίας. Ἐκεῖ εὑρίσκεται ὁ ἡγιασμένος Μυστράς, καταστολισμένος ἀπὸ πληθὺς ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων, ἡ μικρὰ Κωνσταντινούπολις.

Ἰμμητός, ὄρος εὐωδέστατον καὶ σεμνόν, εὑρισκόμενον πλησίον τῶν Ἀθηνῶν καὶ στολισμένον ἀπὸ ἐκκλησίας καὶ μονάς, ὡς ἡ τῆς Καισαριανῆς, τοῦ Ἀστερίου, τοῦ Θεολόγου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κυνηγοῦ, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καρέα, ἑτέραν τοῦ λεγομένου Κουταλέα καὶ ἄλλαι.

Πεντέλη ἢ Πεντελικόν, ὄρος ἱστορικόν, πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὸν βορρᾶν, κεκοσμημένον ἀπὸ ἐρημοκλήσια καὶ μοναστήρια, ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ σπουδαιότερον εἶναι τὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ Νταοῦ. Τὸ πάλαι εἶχε πολλὰ ἀσκητήρια, ἀνάμεσα εἰς τὰ ὅποια ἦσαν ἡ Σπηλιά, με ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Χωστός. Εἰς τὸ ὄρος τοῦτο ἡσκήσαν πολλοὶ ἀναχωρηταὶ καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὰ παλαιὰ βιβλία εἶναι γραμμένον με τὸ ὄνομα «Ὅρος τῶν Ἀμώμων». Τῶν ἐκεῖ ἀσκησάντων σπουδαιότερος ἐστάθη ὁ ὄσιος Τιμόθεος, ἐπίσκοπος Εὐρί-

που και κτίτωρ τῆς Μονῆς Πεντέλης, περὶ τὸ ἔτος 1550.

Ἀγιονόρι, βουνὸν εὐρισκόμενον κοντὰ εἰς τὸ Χιλιομόδιον τῆς Πελοποννήσου, μὲ χωρίον ὁμώνυμον. Εἶχε τὸ πάλαι πολλὰς ἐκκλησίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας σώζονται ὀλίγα ἕως τὴν σήμερον.

Φαρμακοβούνη, ὄρος τῆς Ἠπείρου, ὅπου ἔζων ἐν σκληρῶ ἀγῶνι παλαιοὶ ἀσκηταί. Ἐκεῖ εὕρηται ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ Ἱερομερίου, κτισθεῖσα ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἀνακαινισθεῖσα ἀπὸ τὸν ὄσιον Νεῖλον τὸν Ἐρικούσιον.

Μαλεβός, ὄρος μέγα τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος, λεγόμενον Πάρνων, ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας. Σήμερον λέγεται Μαλεβός, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα θὰ εἶχε καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῶν Βυζαντινῶν, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ συναξάρια. Εἰκάζω ὅντως ὅτι οἱ διάφοροι ὄσιοι οἱ ἐν τῷ Μαλεῶ ἀσκήσαντες, ἐμόνασαν εἰς τοῦτο τὸ βουνόν, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον σώζονται πολλὰ μοναστήρια μέχρι τῆς σήμερον. Εἰς τὸ Μοναστήριον, τὸ λεγόμενον τῆς Μαλεβῆς, κοντὰ εἰς τὸ χωρίον Ἅγιος Πέτρος, ἐμόνασαν, τὸ κατ' ἐμέ, οἱ ὄσιοι Γεώργιος καὶ Θωμᾶς, «οἱ ἐν τῷ Μαλεῶ», καὶ εἰς ταύτην τὴν μονὴν εὕρισκεται ἡ εἰκὼν τοῦ ὁσίου Γεωργίου, μοναδική, καθ' ὅσον γνωρίζω. Εἰς τὸν Συναξαριστὴν εἶναι σημειωμένον, ὅτι ὁ Μαλεός, ἴσως νὰ εἶναι τὸ ἀκρωτήριον Μαλέας ἢ ἐν ἄλλο τῆς Προποντίδος, ἐνῶ εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ Μαλεός τῶν Βυζαντινῶν εἶναι τὸ βουνὸν ὅπου λέγεται καὶ σήμερον Μαλεβός.

Παγγαῖον, ὄρος δροσερὸν καὶ κατάσκιον, εὐρισκόμενον εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ κοσμοῦμενον ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Μονὴν τῆς Εἰκοσιφοινίσσης.

Πήλιον, βουνὸν σύνδενδρον, κατὰ τὴν Θεσσαλίαν, κοντὰ εἰς τὴν ἀνατολικὴν θάλασσαν, ὅπου ὑπάρχουν πολλὰ μοναὶ καὶ ναῦδρια.

Κιθαίρων, ὄρος εἰς τὰ μέρη τῶν Μεγάρων, εἰς

τὸ ὁποῖον ἤσκησαν πολλοὶ ἅγιοι ἄνδρες, καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ ὄσιος Μελέτιος, κτίτωρ τῆς ἱερᾶς Μονῆς του, ἡ ὁποία εὕρισκεται ἀνθοῦσα μέχρι τοῦ νῦν. Οἱ παλαιοὶ τὸ ὠνόμαζον ὄρος τῆς Μυουπόλεως.

Στεῖριον, βουνὸν κοινῶς λεγόμενον Στεῖρι, ὅπου καὶ χωρίον ὁμώνυμον. Ἐκεῖ πλησίον εὕρισκεται ἡ Μονὴ τοῦ ὁσίου Λουκά τοῦ Στεϊρίτου. Εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἤσκητευσαν πολλοὶ ὄσιοι, ἐν οἷς ὁ ὄσιος Δαυὶδ ὁ Γέρων ὁ ἐν Εὐβοίᾳ.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος.

(Χεῖρ Φ. Κ.)

Λιμναῖος, ὁ Ραμᾶς, ὅπου ἐμόνασεν ὁ μαθητὴς τοῦ Λιμναίου Ἰωάννης, τὸ Παράτομον, ὅπου ἤσκητευσεν ὁ ὄσιος Ἀβραάμης. Κάσιον Ὄρος ἢ Οἰνώδης Λόφος ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ σύνορα Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης.

Γαυγάλιον, ὄρος τῆς Μεσοποταμίας, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἠγίασαν πολλοὶ ὄσιοι, ὁ ἅγιος Δανιήλ, ὁ ἅγιος Συμεών, κ.ἄ.

Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εὕρισκεται καὶ τὸ ὄρος τὸ λεγόμενον «τῶν Σιγῶρων», κατοικητήριον ἁγίων ἀναχωρητῶν.

Ἀμανός, μέγα ὄρος τῆς Κιλικίας, γέμον θηρίων, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἵδρυτο ἀρχαῖος ναὸς «πολλῆς πάλαι γέμων πολυθέου μανίας». Εἰς αὐτὸ ἠγίασαν πολλοὶ ἀναχωρηταί, ἐν οἷς Συμεώνης ὁ Παλαιός, Θεοδοσίος, κ.ἄ. Τοῦτο εἶναι τὸ «Μαῦρον Ὄρος» τῶν Βυζαντινῶν.

Θαυμαστὸν ὄρος, κοντὰ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, λεγόμενον καὶ Κάσιον. Εἰς αὐτὸ ἠγωνίσθησαν πολλοὶ ἅγιοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ κορυφαῖος ἐστάθη ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Στυλίτης, ὁ λεγόμενος Θαυμαστορεΐτης ἢ ὁ ἐν τῇ Μάνδρα. Φαίνεται ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ βουνὸν εὕρισκετο καὶ ἡ λεγομένη Κορυφή. Πλησίον εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἐγείρεται καὶ τὸ λεγόμενον «Μαῦρον Ὄρος», ὅπερ προεγράψαμεν, καθὼς καὶ ὁ Σκόπελος, εἰς τὸν ὁποῖον ἤσκησαν πολλοὶ ἔγκλειστοὶ ἀναχωρηταί.

Ἄλλα βουνὰ τῆς Συρίας εἶναι ὁ Ταλίμας, ὅπου ἔζησεν ὁ ἅγιος Θαλάσσιος, ὁ Ταργαλᾶς, ὅπου ἤσκητευσεν ὁ ὄσιος

Πτερύγιον, βουνόν τῆς Φοινίκης, κατὰ τὴν Λαυσαϊκὴν Ἱστορίαν, καταγώγιον ἀσκητῶν.

Ὅρος Θηβαΐδος, ἐν Αἰγύπτῳ, σκληρόν, πετρῶδες καὶ γεμάτον ἀπὸ κρημνούς, ὅπου μέσα εἰς σπήλαια καὶ ὅπας ἡσκήτευαν ἀναχωρηταί, ἐπάνω ἀπὸ τὸν ποταμὸν Νεῖλον. Ἐκεῖ ἡσκησεν ὁ ὁσιος Πιτυρίων.

Πηλούσιον ὄρος, εὐρισκόμενον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἡσκησεν ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης.

Ὅρος τῆς Νητρίας, εἰς τὴν Αἴγυπτον, μέσα εἰς τὴν ἔρημον τῆς Νιτρίας. Ἐκεῖ ἠγίασαν ὁ ἀββᾶς Ἀμμούν, ὁ ἀββᾶς Παμβώ, καὶ οἱ πολυπληθεῖς μαθηταί των. Τὰ νῦν Τζέμπελ-Νατρούν.

Λυκός, ὄρος τῆς Θηβαΐδος ἐν Αἰγύπτῳ. Εἰς τὸν Λυκὸν ἐμόνασεν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ ἐν τῷ Λυκῷ.

Γαυγάλιον, εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὅπου ἡσκησαν πολλοί, ἐν οἷς οἱ ὁσιοὶ Δανιήλ, Συμεών, κ.ά.

Πάτσιον, εἰς τὴν Αἴγυπτον, οἰκητήριον πολλῶν ἀββάδων.

Καλαμών, ὄρος παρὰ τὸ Ἰκόνιον, ἐθα ἡσκησεν ἐν σπηλαίῳ ἡ ἀγία Θεκλα ἡ Πρωτομάρτυς.

Ὅρος τοῦ Ταυρομενίου, εἰς τὴν Συκελίαν, ὅπου ἐμόνασαν πολλοὶ Πατέρες.

Καλλιδρομον ἢ Ὅρος τοῦ Καλλιστράτου, ἐν Θεσσαλίᾳ, κλάδος τοῦ Βερμίου ὄρους, πλησίον τῶν Γρεβενῶν, ὅπου ἐμόνασε καὶ ἔκτισε μονὴν ὁ ὁσιος Νικάνωρ.

Ὅρος καὶ ἔρημος τοῦ Ἰωαννίτζη, ἐνθα ἐμόνασε κατὰ πρῶτον ὁ ὁσιος Λουκάς ὁ ἐν τῷ Στειρίῳ. Τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου γράφει, ὅτι ἦτο παραθα-

λάσσιον, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Χρυσοῦ τῆς Φωκίδος. Ἴσως εἶναι ἐν μικρὸν βουνὸν ἐπάνω εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μακρανικόλα, εἰς τὰ παράλια τῆς Δεσφίνας. Ἐλέγετο καὶ τοῦ Ἐηροϊωάννου. Σήμερον τὸ λέγουσιν Γιαννιμάτζι.

Ὅρος τῆς Βουνένης, ἀγνωστον ποῖον ὄρος τῆς Θεσσαλίας. Ἐκεῖ ἡσκησεν ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ ἐν Βουνένη, ὁ Νέος. Λέγουσιν ὅτι εὐρίσκετο κοντὰ εἰς τὴν Λάρισαν, πλὴν τὸ ὄνομα του θὰ ἔχη ἀλλάξει.

Ὅρος τοῦ Λιβάνου καὶ τὸ ὄρος τοῦ Πρίαντος εὐρίσκονται εἰς τὴν Μυτιλήνην, ὅπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὸν βίον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἐπισκόπου Ἀσσοῦ.

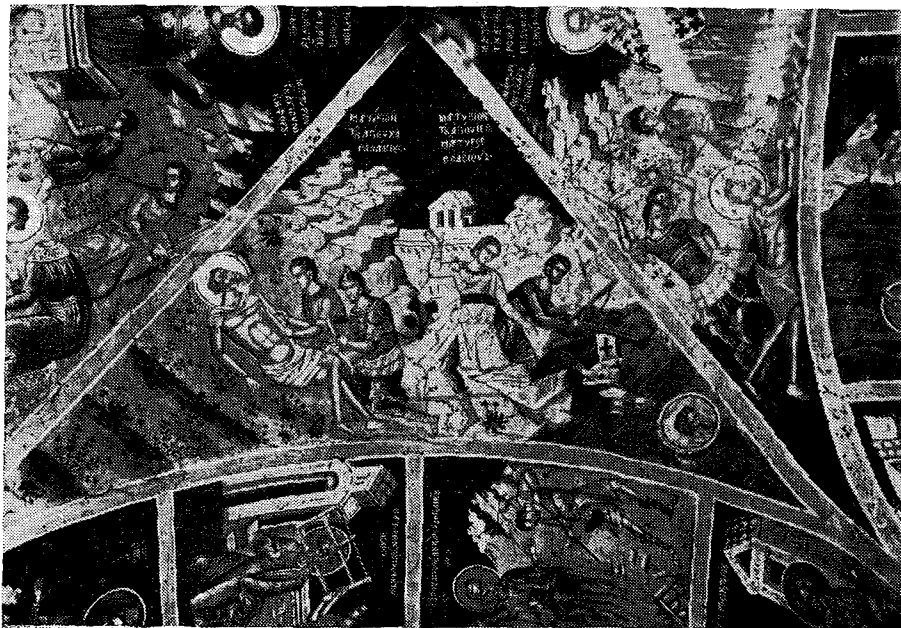
Σαγματίον, ὄρος εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Θηβῶν, ὅπου ἡσκησεν ὁ ὁσιος Κλήμης ὁ Ἀθηναῖος, καὶ ὅπου ὑπάρχει ἡ Μονὴ τοῦ Σαγματᾶ, τιμωμένη εἰς τὴν μνήμην τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Ἐκεῖ ἡσκησε καὶ ὁ ὁσιος Σεραφεῖμ ὁ ἐκ Λεβαδείας. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὀνόμαζον Ὑπατον.

Ὅρη τῆς Συρικῆς. Εἰκάζομεν ὅτι εὐρίσκονται εἰς τὸν Πόντον. Ἐκεῖ ἐμόνασεν ὁ ὁσιος Γεώργιος, μετέπειτα ἐπίσκοπος Ἀμάστριδος, ὁ ὕμνωδός.

Μονόβατα, ὅπου ἠγωνίσθη ὁ ὁσιος πατὴρ ἡμῶν Πέτρος. Εὐρίσκονται πιθανῶς ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ.

Ὅρη τῆς Θράκης, ὅπου ἡσκήτευσεν ὁ ὁσιος Μᾶρκος ὁ Ἀθηναῖος. Δὲν εὐρίσκοντο εἰς τὴν γνωστὴν Θράκην, διότι τὸ συναξάριόν του γράφει «τὰ ὄρη τῆς Θράκης, τῆς οὐσης ἐπέκεινα τῶν Χετταίων», εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Ἴσως νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον.

Βουνός, ἐν Βιθυνίᾳ, ὄρος ὅπερ ἐδοξάσθη ἀπὸ τὸν ὁσιον Αὐξέντιον τὸν ἐν τῷ Βουνῷ (Φεβρ.

Πῶς ζωγραφίζονται τὰ ὄρη εἰς τὰς βυζαντινὰς εἰκόνας.
Τμῆμα τοιχογραφίας τῶν Μετεώρων.

14). Λέγεται ὅτι εἶναι τὸ ὄρος τὸ λεγόμενον Ὁξεῖα, «ὄρος λίαν ὑψηλὸν καὶ κρυμῶδες, σημεῖος ὡσεὶ δέκα τῆς Χαλκηδόνος ἀπέχον, οἱ δὲ ἐγχώριοι Ὁξεῖαν τοῦτο καλοῦσιν». Ἄλλοι πάλιν λέγουσιν ὅτι εἶναι τὸ τουρκιστὶ καλούμενον Ἀϊντὸς-Ντάγ, ἡ-γουν Βουνὸν τοῦ Ἀετοῦ. Ὁ ὁσιος Αὐξέντιος μετέβη κατόπιν εἰς τὸ ὄρος Σκοπὸν ἢ Σκόπα, ὅπου καὶ διέμεινε τὸ πλεῖστον, κτίσας μονὴν λεγομένην τῶν Τριχιναρῶν ἢ τῆς Τριχιναρῆας, διὰ τὸ τραχύ. Τὸ Σκόπα εἶναι ὑψηλότερον τῆς Ὁξεῖας, ξηρόν καὶ ψυχρότατον, «λίαν ἀναντες καὶ ὑπερνεφές καὶ τραχύτατον», «ὑψηλὸν καὶ ὑπέρνεφον, πολλὰ τραχύ καὶ κακόβολον καὶ πολὺς ἀνήφορος καὶ ἐστερημένον

ἀπὸ δλα τὰ βρώσιμα». Καὶ ἄλλοῦ γράφει τὸ συναξάρι τοῦ ἁγίου «ὁ τοῦ Αὐξεντίου Βουνός, Σκοπὸς πρᾶσαγορευόμενος». Λέγουν δὲ ὅτι ὁ Σκοπὸς εἶναι τὸ σημερινὸν Καῖς ΜπουάρΝτάγ, πλησίον τῆς Ὁξείας κείμενον. Παρεκτός τοῦ ὁσίου Αὐξεντίου, ἐμόνασαν εἰς αὐτὸ οἱ μαθηταὶ τοῦ Σέργιου, Βενδημιάνος, Στέφανος ὁ Νέος ὁ Ὁμολογητής, κ.ἄ.

Σ τ ρ ὀ β ι λ ο ς, πλησίον εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀλικαρνασσὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἦσκήτευσεν εἰς αὐτόν, μεταξύ τῶν ἄλλων, καὶ ὁ ἅγιος Χριστόδουλος ὁ ἐν Πάτρῳ.

Βουνὸν τοῦ Μ α ἰ ὠ ν ο ς, ἄγνωστον ποῦ κείμενον κατὰ τὴν θάλασσαν τῆς Ἰορδανίας. Εἰς αὐτὸ ἐμόνασεν ὁ ὅσιος Ἠσύχιος ὁ θαυματουργός.

Ἄ ρ γ ο ς, μέγιστον καὶ χιονοσκέπαστον ὄρος εἰς τὰ μέρη τῆς Σεβαστείας, ἄλλως Ἀργαῖον ὀνομαζόμενον. Εἰς τοῦτο ἐμόνασεν ὁ ὅσιος Βλάσιος, ἐπίσκοπος Σεβαστείας.

Ὅρος τοῦ Τ ρ ι χ ἄ λ ι κ ο ς. Φαίνεται ὅτι ἦτο παράβουνον τοῦ Ὀλύμπου τῆς Προύσσης, καὶ εἶναι γραμμένον εἰς τὸ συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου. Ἐλέγετο δὲ τοῦ Τριχάλικου, διότι ἦτο κατὰ πολλὰ πετρῶδες. Παράβουνοι τοῦ Μυσικοῦ Ὀλύμπου ἦσαν καὶ τὰ βουνὰ τῆς Κοντουρίας καὶ τοῦ Ἀντιδίου.

Ὅρος Τ ο ῦ ρ α, νοτιῶς τοῦ Καῖρου, ὅπου ὑπῆρχε καὶ Μονὴ τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου.

Δ ι α β η ν ὄ ν, ὄρος εἰς τὸ ὅποιον ἦσκησε Θεοφάνης ὁ Ὁμολογητής.

Βουνὸν λεγόμενον Π α ρ η γ ο ρ ι ἄ, εἰς τὰ μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς αὐτὸ ἐμόνασεν ὁ ὅσιος Παῦλος ὁ Ὑποτακτικός.

Κ ι β ω τ ὄ ς, ἐν Καππαδοκίᾳ, πλησίον τῆς Καισαρείας, ὅπου ὑπῆρχε καὶ ἔρημος μετὰ τὸ ἴδιον ὄνομα. Ἐκεῖ ἦσκησαν πολλοὶ ἡσυχασταί, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ ὅσιος Μαρτινιάνος.

Γ α υ γ ἄ λ ι ο ν, ὄρος τῆς Μεσοποταμίας, εἰς τὸ ὅποιον ἦσκήτευσαν πολλοί, ἐν οἷς οἱ ὅσιοι Δανιήλ, Συμεὼν κ. ἄ.

Ἄ κ ρ ἰ τ ἄ ς, ὄρος καὶ ἀκρωτήριον, οὐχὶ τὸ τῆς Πελοποννήσου, ἀλλὰ παρὰ τὴν Χαλκηδὸνα κείμενον, ὅπου ἦσκησεν ὁ ὅσιος Γρηγόριος ὁ ἐν τῷ Ἀκρίτῳ.

Φ ι λ ἄ γ ρ ι ο ν, βουνὸν παρὰ τὰς Θήβας, εἰς τὸ ὅποιον ἔκτισε μονῆριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν ᾧ καὶ ἐμόνασεν ὁ ὅσιος Μελέτιος, πρὶν μεταβῆ εἰς τὸ Ὅρος τῆς Μιουπόλεως τοῦ Κιθαιρώνας.

Ὅρος Μ υ ρ σ ι ν ὠ ν ο ς, ἄγνωστον ποῦ τῆς γῆς. Εἰς αὐτὸ ἐμόνασεν ὁ ὅσιος Ἰλλυριός.

Κ α τ α κ ε κ ρ υ μ ἔ ν ο ν, εὐρισκόμενον εἰς τὴν Θράκην. Εἰς αὐτὸ ἦσκησεν ὁ ὅσιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης μετὰ τινὰς μαθητάς του, δι' ὀλίγον καιρὸν.

Κ α λ α μ ὠ ν, ὄρος τῆς Πισιδίας, παρὰ τὸ Ἐγριδίρ, ἐνθα ἐμόνασεν ἡ πρωτομάρτυς Θέκλα ἡ ἐξ Ἰκονίου.

Ὅρος τῆς Σ ι γ ρ ι α ν ῆ ς, ἐν Βιθυνίᾳ, κοντὰ εἰς τὸ ὅποιον ὑπῆρχεν ἡ μονὴ τῆς Σιγριανῆς ἢ τοῦ Μεγάλου Ἀγροῦ, παρὰ τὸν Ρύνδακον ποταμὸν. Εἰς ταύτην ἐμόνασεν ὁ ἅγιος Θεοφάνης ὁ τῆς Σιγριανῆς.

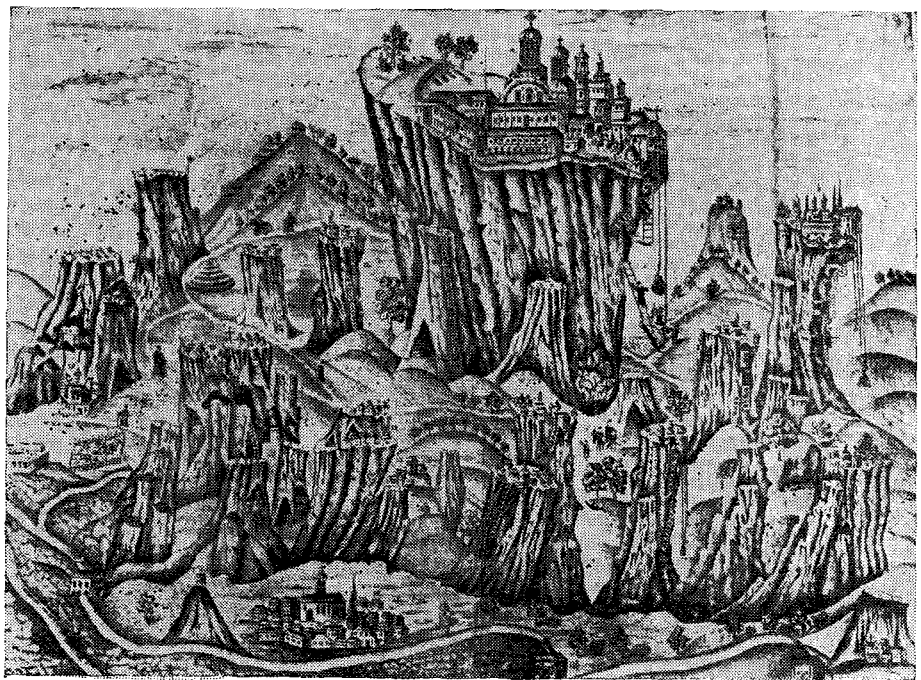
Ὁ ξ ὑ λ ι θ ο ς, μικρὸν παράδοξον δξυκόρυφον βραχόβουνον, καὶ παρ' αὐτὸ δμώνυμον χωρίον, κατὰ τὰ ἀνατολικά τῆς νήσου Εὐβοίας. Φαίνεται ὅτι πέριξ αὐτοῦ ἦσκήτευσεν ἡσυχασταί. Εἰς τὸ χωρίον ὑπάρχουν πολλὰ ἀρχαῖα ἐκκλησίαι.

Τὰ Μ ε τ ἔ ω ρ α, βράχοι μετὰ παράδοξα σχήματα, εὐρισκόμενα ἐν Θεσσαλίᾳ, παρὰ τὴν Καλαμπάκαν, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι κτισμένα παλαιὰ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια. Τὰ σπουδαιότερα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι αἱ μοναὶ τῆς Μεταμορφώσεως, τοῦ Βαρλαάμ, τῆς ἁγίας Τριάδος, τοῦ ἁγίου Στεφάνου, τῆς Ὑπαπαντῆς, τὸ Ρουσάνι, τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Φ ἔ ρ μ η, βουνὸν τῆς Αἰγύπτου, εἰς τὸ ὅποιον ἐμόναζον πεντακῆσοι ἀναχωρηταί.

Ὅρος τῶν Κ ε λ λ ἰ ὠ ν, εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ἀναφερόμενον εἰς τὸν Βίον τῶν ὁσίων Συμεὼν καὶ Θεοδώρου, οἱ ὅποιοι ἔκτισαν τὴν μονὴν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου εἰς τὰ μέρη τῶν Καλαβρῶτων.

ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Τὰ Μετέωρα, κατὰ παλαιὰν λιθογραφίαν.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΔΗΛΑΝΑΝ

«Πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ
οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα».
(Ίω. ια' 26).

Ὁ θάνατος, εὐσεβὲς καὶ πενθοῦν ἀκροατήριον, ὁ θάνατος, εἰσελθὼν εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀμαρτίας,¹ εἶναι τὸ μέγα γεγονός ἐν τῇ ζωῇ, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου μετὰ φόβου καὶ ἀγωνίας ἴστανται οἱ ἄνθρωποι, κατ' οὐδένα τρόπον δυνάμενοι νὰ ἐξοικειωθῶσι πρὸς αὐτό. Ἡ δειλία εἶναι τὸ ἔσχατον συναίσθημα, ὅπερ συνέχει πᾶσαν καρδίαν ἀνθρωπίνην, προσεγγίζοντος τοῦ θανάτου· «δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ...»² ἀνομολογεῖ ὁ ψαλμωδός, διερμηνεύων τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ φόβου ἐνώπιον τοῦ θανάτου, συγκλονιστικώτερον τοῦ ὁποίου δὲν δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος. Καὶ αὐτὴ ἐστὶ ἡ ἀνάμνησις τοῦ θανάτου συνταράσσει τὸν θνητὸν, ἀναφωνοῦντα μετὰ τρόμου· «ὦ θάνατε, ὡς πικρὸν σου τὸ μνημόσυον!».³ Ἡ μεγάλη στιγμή τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, τῆς διασπάσεως τοῦ «φυσικωτάτου δεσμοῦ» τῆς ἀρμονίας καὶ συμφύτας, κατὰ τὸν ἱερὸν ὑμνογράφον, ἀποτελεῖ τὸ κορυφωμα τῆς φοβερότητος τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἴσταται ἀνίσχυρος πᾶσα ἀνθρωπίνη σοφία καὶ δύναμις, πᾶσα ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος τοῦ κόσμου.

Καὶ ἰδοὺ ἐρωτήματα, ἀτινα προβάλλει εἰς ἐαυτὴν ἡ φιλοσοφοῦσα ἀνθρωπίνη διάνοια καὶ εἰς τὰ ὁποῖα δὲν δύναται γυμνῆ καὶ ἐξ ἐαυτῆς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν. Εἶναι ὁ θάνατος τέρμα ἢ ἐπεισόδιον ἐν τῇ ζωῇ; Εἶναι ὁ θάνατος τέλος ἢ τελείωσις τοῦ ἀνθρώπου; Μάτην τὸ φυσικὸν ὄμμα τῆς διανοίας ἀγωνίζεται νὰ διαπεράσῃ τὸ σκότος τοῦ μυστηρίου· μάτην ὁ ἐνταῦθα φυσικὸς κόσμος προσπαθεῖ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἐκεῖθεν τοῦ τάφου μεταφυσικὴν πραγματικότητα. Χάσμα μέγα ἐστήρικται, ἀγεφύρωτον διὰ φυσικῶν μέσων, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς νὰ ἐπανέρχονται οἱ ἄνθρωποι οὔτε ἐντεῦθεν ἐκεῖσε νὰ διαπερῶσιν. «Οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ἄδου... οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν, ὅτι κατεσφραγίσθη καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει».⁴

Ἴδε νῦν κεῖται ἐνώπιον ἡμῶν ἄπνους, ἄφρονος, νεκρὸς ὁ μέχρι χθὲς καὶ πρόφην σεπτὸς ποιμὴν τῆς θεοσωστού ταύτης ἐπαρχίας, ὁ Ἐπίσκοπος καὶ Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος Δηλανᾶς. Τί ἔχει περὶ αὐτοῦ νὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς ἡ ἐγκόσμιος ἱστορία; Τίνα τὰ ἔχνη τῆς διαβάσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου; Πολλὰ κατὰ πάντα τρόπον καὶ ἱστοροῦνται καὶ δείκνυνται περὶ αὐτοῦ, ἐν διαστήματι ὀγδοήκοντα ἐτῶν. Ἐγενήθη ἐν Σάμῳ τῷ 1878· ξμαθεν ἐν τῇ γενετείρῳ

αὐτοῦ τὰ πρῶτα καὶ τὰ μέσα γράμματα· ἐχειροτονήθη Διάκονος τῷ 1903 καὶ διηύθυνεν ἐπὶ διετίαν ἕως τοῦ 1905 τὸ ἐν τῇ ἱερᾷ νήσῳ τῆς Πάτμου Ἱεροδιδασκαλεῖον· ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος τῷ 1910 καὶ διηκόνησε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν ταῖς παρὰ ταῖς ἰωνικαῖς καὶ αἰολικαῖς ἀκταῖς τῆς Μ. Ἀσίας ἐπαρχίαις ἕως τοῦ 1922· ἤλθεν εἶτα ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ζικωνῶν πρότερον καὶ ἀπὸ τοῦ 1943 ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ μητροπολιτικῇ Διοικήσει Βερροίας καὶ Ναούσης. Ἰπῆρξεν ἐκ τῆς γενεᾶς ἐκείνης τῶν ἀγωνιστῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων Ἱεραρχῶν, τῶν μετὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως, οἵτινες προσεινδύνευσαν τῶν δικαίων τοῦ ἑλληνικοῦ Γένους. Ἐξωρίσθη καὶ ἐκακουχῆθη καὶ εἰς θάνατον κατεδικάσθη ὁ ἑλλην ὀρθόδοξος Ἱεράρχης Ἀλέξανδρος Δηλανᾶς, διασωθεὶς δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, ἐν ἣ «ἐκλείπων ἀπέθανεν... ἐν γῆρᾳ καλῷ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν».⁵

Ὅθεν καὶ τιμαὶ περὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ αἱ νενομισμένα παρ' ἀνθρώποις, καὶ προσήκουσαι εἰς πολλὸν τῆς Ἐκκλησίας ἄνδρα. Ὁ ἱερὸς Κληρὸς καὶ ὁ εὐσεβὴς Λαὸς, δάκρυον λειβόμενοι, ἀσπάζονται εὐλαβῶς τὴν εὐλογοῦσαν χεῖρα· αἱ Ἀρχαὶ καὶ ὁ Στρατὸς τελοῦσι τὸν ὀφειλόμενον φόρον· αἱ Σχολαὶ καὶ αἱ Ὀργανώσεις συνακολουθοῦσιν ἕως τοῦ τάφου· ἡ Ἐκκλησία προσάδει ἄσματα ἐξόδια· ἡ γῆ χανοῦσα δέχεται εἰς ἀνάπαυσιν σῶμα τὸ κεκμηκός. Ὅταν ἐγγίξῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ζωὴν πᾶς ἄνθρωπος, ἐτοιμάζεται δι' αὐτὸν ἐν στοργῇ ἐν λίκνον· ἅμα ὡς ἔλθῃ εἰς τὴν ζωὴν ἀρχεται σκαπτόμενος δι' αὐτὸν ἐν ὑπομονῇ εἰς τάφος. Ὁ ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη σκαπτόμενος τάφος διὰ τὸν Ἱεράρχην Ἀλέξανδρον Δηλανᾶν εἶναι ἤδη ἐτοιμὸς μετ' ὀλίγον θὰ καλύψῃ λίθος τὸν καλύψαντα διάστημα χρόνου ὀγδοήκοντα ἐνιαυτῶν, θὰ κρύψῃ πλαγὴ τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ κρύψαντα καὶ διατηρήσαντα ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη τὸ πῦρ τῆς ζωῆς.

Εἰπέ εἰς ἡμᾶς, πολιεὶ καὶ σεπτῇ Ἱεράρχᾳ, ποῦ πορεύει; Τί δὲ καὶ βλέπεις ἐν τῇ ὁδοῦ σου; Ὅπισω στρεφόμενος, βλέπεις καὶ ἀκούεις οἶα περὶ τὸν νεκρὸν σου τελοῦνται; Πρόσω ἐνατενίζων, ὄρα τί ἄρα περὶ πάντας ἡμᾶς ὀκονόμεται; Ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ λειψάνου σου εἵμεθα περὶ τούτων τούτου ἀφωνότεροι καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιταφίου πλακὸς σου ἐγκύπτοντες οὐδὲν δυνάμεθα διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ νὰ ἀναγνώσωμεν. Εἰπέ λοιπὸν εἰς ἡμᾶς· εἶναι ὁ θάνατος τέρμα ἢ ἐπεισόδιον ἐν τῇ ζωῇ; εἶναι ὁ θάνατος τέλος ἢ τελείωσις τοῦ ἀνθρώπου;... Ἀλλ' οὐχί, ἀδελφοί, οὐχί οἱ καταβαίνοντες εἰς ἄδου θὰ εἴπωσιν εἰς ἡμᾶς περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὁ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύων, ὁ κατελθὼν εἰς θάνατον καὶ ἀνελθὼν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ὁ κηρύξας ἐν κόσμῳ καὶ εἰπὼν περὶ ἐαυτοῦ, ὅτι «ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» καὶ ὅτι «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται»

1. Ῥωμ. ε' 12.

2. Ψαλμ. μδ' 5.

3. Σοφ. Σειρ. μα' 1.

4. Σοφ. Σολ. β' 1,5.

5. Γέν. κς' 8.

ΔΡΑΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΝΤΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΑΠΗΣ (*)

4. 'Εάν νῦν ἐρευνήσωμεν ὀρισμένες στατιστικὰς τῆς θνησιμότητος, τῆς σωματικῆς, πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς μειονεξίας, τῆς ἀμαθείας, τῆς αὐτοκτονίας, τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς, τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τῆς ὑποτροπῆς, θὰ ἀντικρῶσωμεν ἰσχυροτέραν καὶ χειροτέραν ῥοπὴν τῶν νόθων καὶ ἐκθέτων πρὸς κατάρρευσιν ἢ μεταξὺ τῶν νομίμων τέκνων.

Τοιοτοτρόπως ὁ Ferdinand Tönnies⁶³ ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ 3174 καταδικασθέντων εἰς θάνατον ἢ κάθειρξιν ἐν Schleswig - Holstein μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1874 - 1898 ἦσαν νόθοι 14,8⁰/₁₀₀, καθ' ἣν στιγμὴν ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ πληθυσμοῦ ἦσαν νόθοι μόνον 8,9⁰/₁₀₀. Ὁμοίως ὁ E. Sichert⁶⁴ εὔρεν ὅτι ἐπὶ 3181 κατα-

δικασθέντων ἐν Wurttemberg εἰς κάθειρξιν ἦσαν νόθοι 27⁰/₁₀₀, καθ' ἣν στιγμὴν ἐν τῷ συνόλῳ πληθυσμοῦ ἦσαν νόθοι μόνον 8,76⁰/₁₀₀. Οἱ καταδικασθέντες μάλιστα εἰδικῶς διὰ κλοπὴν νόθοι ἀνήρχοντο εἰς 32,4⁰/₁₀₀. Ἐκ τῶν ἐλβετικῶν στατιστικῶν τῶν ἐτῶν 1892 - 1896 προκύπτει ὁμοίως ὅτι καὶ ἡ συχνότης γενικῶς τῶν καταδικῶν, εἰδικῶς δὲ καὶ ἡ ἐντασις τῆς ὑποτροπῆς αὐτῶν εἶναι κατὰ πολὺ ὑψηλότεραι μεταξὺ τῶν νόθων ἢ μεταξὺ γνησίων τέκνων. Αἱ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κωνστ. Γ. Γαρδίκια ὁμοίως ἀναφερόμεναι στατιστικαὶ τῆς περιφέρειου ποινικῆς σχολῆς τοῦ Exner⁶⁵ εἶναι «διδασκαλικαί». Ἐκ 500 ἀτόμων καταδικασθέντων διὰ πρώτην φορὰν ἦσαν νόθοι 8,3⁰/₁₀₀ (ἔρευνας Schmid) καὶ ἐκ 500 ὑποτρόπων ἦσαν νόθοι 16⁰/₁₀₀ (ἔρευνας Schnell). Ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ὅτι

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 16.

63. «Ferdinand Tönnies. Uneheliche und verwaiste Verbrecher. Studien über Verbrechen in Schleswig = Holstein. Kriminal. Abhandlungen herausg. von Franz Exner. Heft 14. Leipzig, 1930».

64. «E. Sichert. Über individuelle Faktoren des

Verbrechens. Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft. Berlin, 1890». X 36 ἐπ.

65. «Κωνσταντῖνος Γ. Γαρδίκιας. Ἐγκληματολογία. Τόμος Β'. Τεῦχος Α'. Ἀθήναι, 1947». σ. 10 ἐπ.

καὶ ὅτι «πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα». ⁶

Ἄπισθεν τοῦ μέλανος παραπετάσματος τοῦ θανάτου ἐκτείνεται ὁ φωτεινὸς κόσμος τῆς πνευματικῆς καὶ αἰωνίου πραγματικότητος, τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὁποῦ νοοῦμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς πίστεως, ἐμβατεύοντες τὰ μὴ ὁράμενα καὶ ἐλέγχοντες τὰ μὴ βλεπόμενα, «ἀ ἠτοιμάσεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν». ⁷ Ἡ ἐσωτερικὴ μαρτυρία τῆς πίστεως, ἐδραιουμένη ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ὑπερφυσικῆς θείας ἀποκαλύψεως, πληροφοροεὶ καὶ πείθει ἡμᾶς, ὅτι ὁ θάνατος δὲν εἶναι τέρας οὔτε τέλος, ἀλλ' εἶναι ἀληθῶς ἐπεισῶδιον καὶ τελείωσις — ἀλλαγὴ καταστάσεως ἐν τῇ πορείᾳ τῆς ζωῆς καὶ τῇ ἐπαναστροφῇ τῶν ψυχῶν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν δημιουργὸν παντὸς γένους θνητοῦ τε καὶ ἀθανάτου καὶ πάσης φύσεως ἀνθρωπίνης, «συνισταμένης τε καὶ πάλιν λυομένης» ζωῆς τε καὶ τελευτῆς τῆς ἐνταῦθα διαγωγῆς καὶ τῆς ἐκεῖθεν μεταστάσεως. ⁸ Ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει ὅτι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλύψωμεν καὶ ἐν τῷ Πνεύματι αὐτοῦ ὁμιλεῖ διὰ στόματος τῶν ἁγίων Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου, παρέχων εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς πίστεως τὴν βεβαίαν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἴδωμεν τὰ ἀγαθὰ Κυρίου ἐν γῆ ζώντων, ⁹ ὅτι οὗτος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστέα τῶν δικαίων, ¹⁰ τὰς δὲ ψυχὰς αὐτῶν δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς ᾄδην, ¹¹ ὅτι τὰ γυμνά ὀστέα θὰ ἀνατελειώσιν ὡς βοτάνη ἐκ τῶν

τάφων ¹² καὶ ὅτι θὰ ἀναθάλῃ ἡ σὰρξ, ¹³ ὅτι τέλος ὁ Χριστός, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, πρωτότοκος καὶ ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ¹⁴

Ταύτην τὴν πίστιν εἶχες διὰ βίου, μακάριε Ἰεράρχα Ἀλέξανδρε, καὶ ταύτην ἐκήρυττες ἐν τῇ ἐπιγείῳ ζωῇ σου, διὰ τοῦτο ζῶν ἔζης καὶ πιστεύων ἐλάλεις. Διὰ ταύτης τῆς πίστεως ὑπήνεγκας διωγμούς καὶ ἐθριομάχεις καὶ ἐθανατοῦ καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ἐπορευθῆς ἐν ἀκακίᾳ καὶ πραότητι ἐν βίῳ, ¹⁵ μὴ ἐπιλαθόμενος, ὅτι πάροικοι εἴμεθα ἐν τῇ γῆ ταύτῃ καὶ παρεπίδημοι, καθὼς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν. ¹⁶ Ἐν ταύτῃ τῇ πίστει ἐλειτούργεις τῷ Θεῷ ἅμα καὶ ἱεράτεις καὶ ἠυλόγεις τὸν λαόν σου ¹⁷ ἐν τῷ ὄνοματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡμεῖς θάπτομεν ἡδὴ τὸ σῶμά σου ἐν εἰρήνῃ τὸ ὄνομά σου ζῆ εἰς γενεὰς καὶ τὸν ἐπαινόν σου ἐξαγγέλλει ἡ Ἐκκλησία. ¹⁸ Σὺ δέ, εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ παραθεῖς τὸ πνεῦμά σου ¹⁹ καὶ πορευόμενος τὴν μακαρίαν ὁδόν, χαίρεις ἠτοιμάσθη διὰ σὲ τόπος ἀναπαύσεως μέχρι τῆς μεγάλῃς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Θεὸς «ὀδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει». ²⁰ Διότι πάντως καὶ περὶ σοῦ ἐλέχθη τὸ «μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν» ²¹ καὶ πάντως καὶ περὶ σοῦ εἶπεν ὁ Χριστός, ὅτι «πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα». Ἀμήν.

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

6. Ἰω. ια' 25,26.

7. Α' Κορ. β' 9.

8. Εὐχὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Μᾶλλον ἴσως «τῆς ἐκεῖσε...».

9. Ψαλμ. κστ' 13.

10. Ψαλμ. λγ' 21.

11. Ψαλμ. ιε' 10.

12. Ἦσ. εστ' 14.

13. Ψαλμ. κζ' 7.

14. Α' Κορ. ιε' 20.

15. Ψαλμ. κε' 1.

16. Ψαλμ. λη' 13.

17. Σοφ. Σειρ. με' 15.

18. Σοφ. Σειρ. μδ' 14,15.

19. Ψαλμ. λ' 6.

20. Ψαλμ. κδ' 6.

21. Ματθ. ε' 5.

ἐν πάσαις ταῖς χώραις, περὶ ὧν ἔχομεν στατιστικά στοιχεία, ἰδίᾳ περὶ τῶν θανάτων τῶν κάτω τοῦ 1 ἔτους παιδῶν, δείκνυται ὅτι ἡ θνησιμότης τῶν νόθων εἶναι συχνάκις κατὰ 50-100% ὑψηλότερα τῆς τῶν γνησίων τέκνων. Ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ὅτι ἐν Ἑλβετία ὁ ἀριθμὸς τῶν μὴ τυγχάνοντων ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως ἐργατῶν ἀνέρχεται εἰς 43-83% νόθους, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ γνησίας γεννήσεως ἐργατῶν, τῶν μὴ τυχόντων ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως εἶναι μόνον 27,18%.

5. Καὶ νῦν ἂς παρακολουθήσωμεν τὴν ἐρμηγίαν τῆς τραγωδίας τῶν νόθων καὶ ἐκθέτων.

Ἔρχεται εἰς καὶ διὰ ψευδῶν ὑποσχέσεων καὶ ἐρωτικῶν κολακειῶν ἐπιτυχᾶνει νὰ ἀποπλανήσῃ μίαν κόρην. Καί, μετὰ ταῦτα δραπετεύει. Καὶ ἀφήνει πλήρως ἀσυνειδησίας ἐκείνην νὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἐν νόθον ἀνθρώπινον τέκνον. Ἄλλὰ τοιοιτοτρόπως ἡ παιδικὴ αὐτῆ ψυχὴ ἔρχεται εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τρέξῃ «εἰς τὴν ἀγκαλιὰ ἐνὸς πατέρα, νὰ αἰσθανθῇ τὸ πατρικὸ χάδι, νὰ χαμαρώσῃ γιὰ κάποιον δῶρο, ποῦ τοῦ ἔδωσε ὁ μπαμπᾶς του, νὰ ζητήσῃ σὲ κάποιον στιγμὴ ἀνάγκης τὴν συμβολὴν του, νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς δυσκολίας τῆς τραχείας ζωῆς εἰς τὴν προστασίαν ἐνὸς πατέρα». Διότι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀπηγορευμένα δι' ἐν νόθον. Ὁ μεταβαίνων εἰς τὸ βρεφοκομεῖον θὰ διαισθανθῇ κατασυγκεινημένους, πόσον σκιρτᾷ ἡ καρδιὰ τῶν ἐκθέτων καὶ πῶς ρίπτουσι ἀκάποιον ἐρωτηματικὸν καὶ ἀγωνιώδες βλέμμα, μόλις θὰ εἰσέλθῃ κατὰ τύχην ἐντὸς τοῦ διαμερίσματός των ἀκάποιος ἀνδρας» δι' οἰονδήποτε λόγον. «Καὶ αὐτὰ, διότι τρέφουν τὴν ψεύτικη ἐλπίδα, πολὺ βαθειὰ μέσα εἰς τὴν παιδικὴν των ψυχὴν, ὅτι ἴσως ὁ εἰσελθὼν εἶναι κάποιος μετανοήσας πατέρας».

Πάντως ἐν εἶναι βέβαιον, ἥτοι ὅτι τὰ ἐξώγαμα τέκνα ἐστερήθησαν τῆς πατρικῆς ἀγάπης.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔκαμῃ τις ἴσως τὴν παρήγορον ὑπόθεσιν, ὅτι τοῦλάχιστον τὰ ἐκτὸς τοῦ γάμου γεννηθέντα παιδιά ἀγαπῶνται ὑπὸ τῆς μητρὸς των. Ἡ ὅποια θὰ ἔρριψε βεβαίως ὅλην τὴν τὴν ἀγάπην ἐπ' αὐτῶν, ἵνα ἀνεύρῃ τὴν παρηγορίαν διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν. Δυστυχῶς ὅμως ἡ τραγικὴ πεῖρα, τὴν ὁποίαν ἀποκτᾷ ὁ συναντῶν ἀγάμους μητέρας, εἶναι κατὰ κανόνα (ὑφίστανται εὐτυχῶς καὶ ἀγίαι ἐξαιρέσεις) τελειῶς διάφορος. Διότι φαίνεται ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ὑπάρχουσι καὶ «μανάδες, ποῦ δὲν ἀγαποῦν τὰ παιδιά τους». Καὶ εἰς αὐτὰς ἀνήκουσι δυστυχῶς ὅπωςδήποτε συνήθως καὶ αἱ ψυχαι τῶν θλιβερῶν τούτων ἀγάμων μητέρων.

Καὶ ἐν πρώτοις αὐτὰ ἀντεπάθησαν τὰ τέκνα των πρὶν ἢ τὰ φέρωσιν εἰς τὸν κόσμον. Διότι βεβαίως θὰ ἐδοκίμασαν τότε, ὅτε ἀκόμη εὐρίσκοντο κατὰ τὴν πρώτην ἐποχὴν τῆς ἐγκυμοσύνης, νὰ ἀπαλλαγῶσιν αὐτῶν δι' ἀμβλώσεως. Ἐὰν δὲν τὸ ἐπέτυχον, θὰ ἐζήτησαν λίαν πιθανῶς τὴν ἀπόκρυψιν τοῦ τοκετοῦ καὶ θὰ ἐσκέφθησαν τὴν παιδοκτονίαν. Ἀνατριχιαστικὴ ἡ πεῖρα τοῦ ἱατροδικαστικοῦ ἐργαστηρίου. «Μανάδες, ποῦ βάζουν τὸ νεογνὸν μέσα σὲ γεννήματα ἢ θέ-

τουν μέσα εἰς τὸ στόμα του βαμβάκι ἢ κάτι ἄλλο ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀναπνεύσῃ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἐξ ἀσφυξίας. Ἡ τὸ στραγγαλίζουν. Ἡ τὸ πετοῦν σὲ πηγάδια, σὲ γκρεμούς, στὴ θάλασσα ἢ στὰ ὕρνεα. Ἡ τὸ πέρνουν καὶ κτυποῦν τὸ κεφαλάκι του ἐπάνω σὲ βράχια καὶ σὲ πέτρες διὰ νὰ σπάσῃ. Εὐρέθη ἀκόμη καὶ μάνα, ποῦ ἐτρύπησε μὲ καρφὶ τὸ τρυφερὸ κρανίον τοῦ παιδιοῦ τῆς καὶ τοῦ ἀνεκάτευε τὸ μυαλό του». Καὶ ἐρωτῶμεν, ποῦ εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τούτων ἡ μητρικὴ ἀγάπη;

Ἄλλὰ καὶ ἐὰν ἡ ἀγάμος μήτηρ δὲν ἐτόλμησεν ἢ δὲν ἠδυνήθη νὰ φονεύσῃ τὸ ἐξώγαμον τέκνον τῆς, θὰ ἐπεχείρησε λίαν πιθανῶς νὰ ἐκθέσῃ τοῦτο. Ἐσκέφθη τις ἄρα γε, τί εἶναι αὐτὸ κατ' οὐσίαν, τὸ ὅποιον λέγεται «ἐκθεσις»; «Ὅπως ἀρίπτουν τὰ γατάκια στὰ σκουπίδια, ἔτσι πετοῦν καὶ τὰ τέκνα των στὸ δρόμο καὶ στὰ σκουπίδια».

Ἄλλὰ μήπως ἔχει οἰανδήποτε σχέσιν μὲ τὴν μητρικὴν ἀγάπην ἡ ἄλλη λίαν συχνή, ἀλλὰ καὶ λίαν δυσσπόδεικτος περίπτωσις, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν προσέχουσιν ἐπαρκῶς, καθ' ἣν ἀγάμος μήτηρ κρατεῖ μὲν παρ' ἑαυτῆς τὸ νόθον τέκνον τῆς, ἀλλὰ σκοπίμως δὲν παρέχει τὴν ἀρμόζουσαν περιποίησιν; «Δὲν τοῦ δίδει ἀρκετὴν τροφήν, δὲν τὸ θηλάζει ἐπαρκῶς, τὸ ἀφήνει μέσα σὲ ρεύματα, τὸ ἀφήνει νὰ κοιμᾶται ξεσκέπαστον, γενικῶς δὲ κάνει τὸ πᾶν διὰ νὰ ἀσθενήσῃ τὸ νόθον τέκνον τῆς» καὶ τοιοιτοτρόπως νὰ ἀποθάνῃ ἐξ οἰονεῖ φυσικοῦ θανάτου. Καὶ πάντα ταῦτα, διότι ἡ ἀγάμος μήτηρ εὐχεται ἐνδομύχως νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ τέκνου τῆς.

Ἄλλὰ καὶ ἐὰν παρὰ ταῦτα τὸ νόθον τέκνον ἐπιζήσῃ, ἐπιμόνως καὶ φορτικῶς ζητεῖ νὰ εὕρῃ οἰανδήποτε ἄλλην διέξοδον, ἵνα ἀπαλλαγῇ τοῦ ἀνεπιθυμητοῦ τέκνου τῆς. Ζητεῖ ἐν ἄσυλον, μίαν τροφόν, ἴσως ἀσυνείδητον, δι' αὐτὸ ἀδιαφορεῖ. Ὁ ἐν γένει δὲ τρόπος τῆς συμπεριφορᾶς τῆς ἀγάμου μητρὸς, ἀπαιτούσης τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ἀπὸ τοῦ τέκνου τῆς, παρ' ἐκπροσώπου Ἰδρυματὸς τινος ἢ φιλανθρωποῦ τινός, εἶναι τρόπος κατηγοροῦ, ὡς ἐὰν οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶναι ὑπόλογοι, διότι αὐτὴ ἔφερον εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἐν ἐξώγαμον τέκνον.

Ἄλλὰ ἂς προχωρήσωμεν. Ἐὰν, παρὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω, ἡ ἀγάμος μήτηρ δὲν κατορθώσῃ νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ τέκνου τῆς καὶ τοιοιτοτρόπως παραμένῃ τοῦτο ἐν ζωῇ πλησίον τῆς, κατὰ κανόνα αὐτὴ θὰ τὸ κακομεταχειρίζεται κατὰ τὸν χειρότερον τρόπον. «Διότι κάθε φορὰ, ποῦ θὰ εἶναι εἰς τὰ νεῦρά τῆς ἢ θὰ συναντᾷ οἰανδήποτε εἰρωνεῖαν παρὰ τρίτων ἢ θὰ ἀντικρύξῃ ἐν ἐμπόδιον—καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ συμβαίνουσιν συχνά εἰς τὴν ζωὴν τῆς—θὰ ξεσπάῃ εἰς τὸ ἄμμορο παιδί, θὰ περιελούῃ αὐτὸ μὲ βρισιῆς καὶ βλαστήμιες καὶ θὰ τὸ σαπίζῃ στὸ ξύλο».

Καὶ πάντα ταῦτα, διότι ἡ ἀγάμος μήτηρ ἀντικρύζει τὸ ἐξώγαμον τέκνον τῆς ὡς ἐμπόδιον, εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασίν τῆς, καὶ ὡς ἐν σύμβολον, τὸ ὅποιον ὑπενθυμίζει εἰς αὐτὴν μίαν ἀτιμίαν τῆς.

Ἐξ ὧν ὅμως αὐτῶν καταφαίνεται ὅτι, κατὰ

τραγική μοῖρα, τὰ νόθα τέκνα δὲν ἀπολαμβάνουσιν οὔτε τῆς μητρικῆς ἀγάπης.

Ἀποροῦσιν ἐπιστήμονες τινές, διατί τὰ νόθα παιδία παρουσιάζουσι πνευματικὴν καθυστέρησιν καὶ εἶδος «ψευδοολιγοφρενείας». Ἄλλὰ «ποῖος ἐκάθησε διὰ τὰ διδάξῃ τὸ παιδί, τὸ νόθον ἢ τὸ ἐκθετον, ἀπὸ τὰ πρῶτα τοῦ βήματα εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο; Ποῖος ἐκάθησε νὰ τοῦ μάθῃ λογάκια, ποῖος προσεπάθησε νὰ τοῦ διδάξῃ τὰ πρῶτα βήματα, ποῖος τοῦ εἶπε παραμυθία, ποῖος τὸ ἐνανούρισε, ποῖος τὸ ἐπόνεσε καὶ ἀνησύχησε δι' αὐτό, ὅταν ἠσθένησε; Ποῖος ἐφρόντισε διὰ τὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ σχολεῖον ἢ ποῖος τὸ ἐπρόσεξε εἰς τὰ μαθήματά του»;

Ἡ ποία τιμία οικογένεια ἀφῆκε τὰ τέκνα τῆς «νὰ κάμουν συντροφιά καὶ νὰ παίξουν μὲ ἕνα νόθον», ἐφ' ὅσον θὰ ἐφοβήθησαν μίαν διαφθοράν; Διότι καὶ ἡ συναναστροφή μετὰ τοῦ παιδικοῦ κόσμου καὶ τὰ παίγνια διδάσκουσι.

Καὶ ὅμως καὶ τὸ νόθον τέκνον εἶναι μία ἀθάνα παιδικὴ ψυχὴ. «Καὶ θέλει καὶ αὕτη νὰ γελάσῃ, νὰ τρέξῃ, νὰ πηδήσῃ μὲ ἄλλα παιδάκια, νὰ παίξῃ κρυφτοῦλι, νὰ παίξῃ τόπι». Ὁχι, «ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀπηγορευμένα εἰς αὐτό».

Καὶ θὰ μεταβαίῃ τὸ νόθον ἐν τῇ ὁδῷ ἢ θὰ εἰσέρχεται τυχὸν ἐντὸς αἰθούσης τινὸς ἢ κέντρου καὶ θὰ ἀκούῃ ἀρεκτὰ συχνὰ ψιθύρους περὶ τῆς ἐξωγάμου ιδιότητός του κατὰ τὰς συνομιλίας τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ κύκλου. Καὶ θὰ τύχῃ ὁ ἔχων τὴν ιδιότητα τοῦ νόθου νὰ φιλονικήσῃ μετὰ τινος, ὅποτε θὰ ἀκούσῃ καὶ πάλιν ἐκτοξευομένην κατὰ πρόσωπον ἐναντίον τοῦ τὴν ὕβριν περὶ τῆς ιδιότητός του. Θὰ ἐρωτᾶται παρὰ τινος περὶ τοῦ ὀνόματος ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ πατρός του καὶ θὰ περιέρχεται εἰς δυσχερῆ θέσιν, διότι δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν. Καὶ θὰ ζητῇ ἐν πιστοποιητικὸν καὶ ἐκεῖ θὰ ἐμφαίνεται, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἡ ἐξώγαμος ιδιότης του.

Ἐὰν ἀντικρύζατε, «πῶς ἤρχισαν νὰ βουρκώνουν τὰ μάτια» μιᾶς νεαρᾶς κόρης, νῦν 19ετοῦς, τὴν ὅποιαν παρέλαβον κατὰ τὴν κατοχὴν εἰς τὴν παιδικὴν πόλιν Νέας Σμύρνης εἰς ἡλικίαν 5 ἐτῶν, νόθον τέκνον μιᾶς ὑπηρετριάς, ὑπηρετούσης ἐν τῇ ὁδῷ Σολωμοῦ, καὶ ἀποθανούσης ἐκ τῆς πείνης, ὅτε ἐν τῇ ἀρμοδίᾳ ὑπηρεσία ἤκουσε ὅτι θὰ ἀνεγράφετο ὅτι ἦτο νόθος, τότε μόνον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀντιληφθῆτε «κατὰ κάποιον τρόπον», τί τραγικὸν δρᾶμα παίζεται εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἐξωγάμων τούτων ἀνθρωπίνων τέκνων.

Πάντως ἐξ ὅλων τούτων δείχνεται ὅτι καὶ ἡ τιμία κοινωνία ἀρνεῖται τὴν ἀγάπην καὶ ἀρνεῖται τὴν ἐκτίμησιν τῆς εἰς τὰ νόθα τέκνα. Ἐν τούτοις ὅμως ἱερὸν αἶτημα πάσης ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ βεβαίως κατ' ἐξοχὴν τῆς παιδικῆς, εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς των. Καὶ κατόπιν τούτου εἶναι φυσικὸν τὰ νόθα τέκνα νὰ μεταβαίνωσι, ἵνα ἀνεύρωσι τὴν τοιαύτην στοργὴν καὶ τὴν τοιαύτην ἐκτίμησιν εἰς τοὺς κύκλους ἐκείνους τῆς κοινωνίας, παρ' οἷς ἡ νόθος γέννησις δὲν συνιστᾷ ἠθικὸν στίγμα, διότι ἀποτελεῖ συνήθη ιδιότητα⁶⁶. Καὶ εἶναι οἱ κύ-

κλοι οὗτοι οἱ αἰσχροτέροι τῆς κοινωνίας, «ἡ βρώμα καὶ ἡ σαπίλα τῆς κοινωνίας»⁶⁷.

Πρέπει λοιπὸν, κατόπιν τούτου, νὰ ἀπορήσῃ τις, διατί τὰ νόθα ἀνθρώπινα τέκνα τροφοδοτοῦσι τὰς φυλακὰς ἢ τὴν ἀλητείαν ἢ τὴν ἀθείαν ἢ οἰανδήποτε ἄλλην βρωμερότητα καὶ ἐλεεινότητα; Καὶ διατί ἔχουσιν ἀποξενωθῆ ἀπὸ τῆς κοινωνίας καὶ διατί ἔχουσι δηλητηριασθῆ ὑπὸ τῆς μισανθρωπίας καὶ τῆς ἀντικοινωνικότητος⁶⁸;

«Καὶ δὲν νομίζετε ὅτι ἀκούετε τὸν τραγικὸν ἀντίλαλον, τὴν τραγικὴν ἠχὴν κάποιας πληγωμένης καὶ πικραμένης καὶ παραπονεμένης παιδικῆς ψυχῆς τοῦ νόθου, ἡ ὅποια λέγει:

— Πατέρα, διατί με ἔφερες σαυτὸν τὸν κόσμον καὶ δὲν μου χαρίζεις τὴν ἀγάπην σου, τὸ ὄνομά σου, τὴν προστασίαν σου;

— Μάνα, γιατί με ἔφερες σαυτὸν τὸν κόσμον καὶ δὲν μου χαρίζεις τὸ ἀτίμητο χᾶδι μιᾶς ἀληθινῆς μάνας;

— Τιμία κοινωνία, γιατί δὲν με ἀγαπᾶς καὶ δὲν με ἐκτιμᾶς, ἀλλὰ με περιφρονεῖς καὶ με ἀπομακρύνεις; Πταίω ἐγώ, ἐὰν ἐγεννήθην νόθον»;

«Ἐνα παιδάκι τοῦ Βρεφοκομείου, ὁ Γιαννάκης». τὸ ὅποιον εἰσήχθη εἰς μίαν παιδοῦπολιν τῆς Βασιλικῆς Προνοίας, ἐξεμυστερεύθη εἰς τὸν ἐπιμελητὴν τοῦ δικαστηρίου ἀνηλίκων Ἀθηνῶν Ἡλ. Ἀσημακόπουλον τὸν πόνον του:

«Εἰς τὸ βρεφοκομεῖον ἀγαποῦσα τὰ κακόμοιρα τὰ μωράκια καὶ τὰ ἐχάιδεα. Γιατί, καὶ αὐτὰ τὰ

τὴν ἐγκληματικότητα μείζων βοήθ τῶν νόθων ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν δυσχερῆ καὶ μειονεκτικὴν θέσιν, ἣν ὁ νόθος ἔχει ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐν τῇ σχολείῳ οἱ ἄλλοι παῖδες προσβλέπουσι, σκόπτουσι καὶ ὑποτιμῶσιν αὐτόν, διὸ καὶ ὕστερον οἱ νόθοι φέρονται εἰς τὴν μετὰ τῶν κατωτέρων καὶ ἀντικοινωνικῶν στοιχείων ἀναστροφήν, παρ' οἷς ἡ ἐκ τῆς γεννήσεως ἠθικὸς μειονεκτικὴ θέσις αὐτῶν ὀλιγώτερον παρατηρεῖται».

67. Ἐκ τῆς βιβλιογραφίας «Giorgio Mortara. I concipienti antenuziale. Contributo allo studio della procreazione extramatrimoniale. Giornale d' Economisti e Rivista di Statistica. XXII, Τόμος XLIII, 1911». — «Hanna Scherpner = Drexel. Rechte unehelicher Kinder aus den Sozialgesetzen. Langensalza, 1926», «Chr. J. Klunker. Zur Statistik der unehelichen Geburten und des unehelichen Geschlechtsverkehrs. Zeitschr. f. Sex. - Wissensch. 1917», σ. 45 ἐπ., «Τοῦ αὐτοῦ, Der Unehelichenschutz im Deutschen Reich. Archiv für Sozialwissenschaften. Band 55. Heft 1. 1926» (γενικὴ ἐπισκόπησις), «Τοῦ αὐτοῦ», Uneheliche. Eng. Hdb. des Kinderschutzes und der Ingentfürsorze. Hrg. von L. Clostermann, Th. Heller und P. Stephani. Leipzig, 1930», σ. 812 ἐπ. «Rentrop. Die unehelichen Mündel des Amtsgerichts Hanau. Dissertation. Frankfurt a. M. 1930», «Jacoby, Die Kriminalität der Jugendlichen in den Jahren 1930 - 1931. Zeitschrift für die ges. Strafrechtswissenschaft. B. 54», σ. 103.

68. Ἄλλως παρατήρησις περὶ ἐρευνῶν τῆς Hildegard Kipp. («Κωνσταντῖνος Γ. Γαρδίκας. Αὐτόθι», σ. 13, ὁπ. 1: «Ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς Hildegard Kipp ἐρευνῆς περὶ 220 νόθων διεπιστάθη, πόσον τὰ νόθου γεννήσεως ἄτομα κατέχονται ὑπὸ ἀπογορευτικῶν διὰ τὴν ἀστοργίαν τῶν γονέων καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν μείωσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ γεννᾶται ἐν αὐτοῖς βαθύτατον συναίσθημα ἀτομικῆς μειονεξίας. Διὸ ἐκπληρῶσεται τις, πῶς ἡ κατὰ τῶν γονέων ἔχθρα αὐτῶν δὲν στρέφεται καὶ καθ' ὅλοκλήρου τῆς κοινωνίας. Βλ. H. Kipp. Die Unehelichkeit, ihre psychologische Situation und Problematik. Leipzig, 1933»).

66. «Κωνσταντῖνος Γ. Γαρδίκας. Αὐτόθι» σ. 13 («Ἡ ἐπί

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ ἰδρύσεως ἐν Τήνῳ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

NOM.Δ/ΓΜΑ ὑπ' ἀριθ. 3775/1957 (Φ.Ε.Κ.203 τ.Α).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1957 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1. Παρὰ τῆ Ἀποστολικῆ Διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἰδρύεται Πρότυπον Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον ἐδρευὼν ἐν τῇ πόλει τῆς Τήνου καὶ λειτουργοῦν κατὰ τὰς περὶ τῶν Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων κειμένας διατάξεις καὶ τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα.

Ἄρθρον 2.—1. Τὸ Πανελλήνιον Ἱερὸν Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου ἐπιτρέπεται ὅπως παραχωρήσῃ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἄνευ τινὸς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Δημοσίου δωρεὰν γῆπεδον ἐκ 5.000 τ.μ. κείμενον ἐν τῇ Πόλει τῆς Τήνου καὶ ἐντὸς τοῦ κτήματος πρώην πατέρων Φραγκισκανῶν, καὶ βαρύνεται μὲ τὴν υποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τοῦ ἡμίσεος τῆς δαπάνης, ἥτις θὰ ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καταλλήλου κτιρίου ἐν τῷ δωρεὰν παραχωρουμένῳ οἰκοπέδῳ καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ σχολείου διὰ τῶν ἀναγκαιουσῶν ἐγκαταστάσεων.

Ἡ πρὸς τοῦτο συνταχθησομένη σύμβασις μεταβιβάσεως τοῦ οἰκοπέδου ἀπαλλάσσεται παντὸς φόρου τέλους καὶ δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, Δήμου ἢ Κοινοῦτος καὶ ὑπὲρ οἰουδήποτε Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου.

Τὸ ἕτερον ἡμισυ τῆς δαπάνης διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις αὐτοῦ βαρύνει τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο θέλει συμψηφισθῆ καὶ ἅπαν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Α.Ν. 976/1946 (Φ.Ε.Κ. 58 τ.Α') ἐτησίως ἐκ 5% εἰσφορᾶς ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου.

Ἄρθρον 3.—1. Αἱ δαπάναι συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησι. Φροντιστηρίου

καύμενούλια, δὲν ἔχουν σὰν καὶ μένα οὔτε μητερούλα, οὔτε πατερούλη».

Ἄγνωστοι γονεῖς, ἀκούσατε τὸν τραγικὸν τοῦτον ἀντίλαλον τοῦ παιδικοῦ τούτου παραπόνου;

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ

Καθηγητῆς τῆς Ἑγλεμματολογίας ἐν τῇ Παντείῳ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, Διευθυντῆς τοῦ Ἀνωτάτου Φροντιστηρίου Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ Βασιλικοῦ Ἱδρύματος

Τήνου μετὰ τοῦ Οἰκοτροφείου αὐτοῦ βαρύνουσι τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διατιθεμένης ἐφεξῆς διὰ τὴν κάλυψιν αὐτῶν τῆς προαναφερθείσης ἐτησίως ἐκ 5% εἰσφορᾶς τοῦ Ἰδρύματος πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν.

2. Ἐὰν ἡ ἐν λόγῳ ἐτήσια εἰσφορὰ δὲν ἐξαρκῆ, τὸ ἀπαιτούμενον ἐπὶ πλέον ποσὸν θὰ καταβάλληται ἐξ ἡμισείας ὑπὸ τε τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, μὴ ὑποχρεομένου ὅμως ὀπωσδήποτε τοῦ Ἱ. Ἰδρύματος εἰς τὴν καταβολὴν ἐτησίως ποσοῦ μεγαλυτέρου τῶν 100.000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 4.—1. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ ἰδρυομένου Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου ἀποτελεῖται: α) Ἐξ ἐνὸς Διευθυντοῦ (Γυμνασιάρχου) κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ, β) ἐκ δύο θεολόγων καθηγητῶν, γ) ἐξ ἐνὸς Καθηγητοῦ τῶν Γεωπονικῶν καὶ δ) ἐξ ἐνὸς διδασκάλου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

2. Τὸ Βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου ἀποτελεῖται: α) ἐξ ἐνὸς ἐφημερίου, β) ἐξ ἐνὸς Οἰκονόμου, γ) ἐξ ἐνὸς ἐπιστάτου, δ) ἐξ ἐνὸς κηπουροῦ καὶ ε) ἐξ ἐνὸς ὑπηρετοῦ.

3. Τὸ τε διδακτικὸν καὶ βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν, μισθοδοτούμενον ὑπὸ τοῦ Κράτους, διέπεται ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν, προαγωγὰς, μεταθέσεις, ἀδείας κλπ. ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν περὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως διατάξεων.

4. Αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω προβλεπόμεναι ὀργανικαὶ θέσεις προσωπικοῦ περιλαμβάνονται κατὰ κλάδους εἰς τὰς ὑφισταμένας συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ Ν. Δ. 3379/1955 ὀργανικὰς θέσεις Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως, μὴ ἐπερχομένης οἰασδήποτε αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ.

Ἄρθρον 5. Τὸ Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον ἐν Τήνῳ θέλει λειτουργήσῃ εὐθὺς ὡς ἐπιτευχθῆ ἢ ἀνέγερσις τοῦ κτιρίου καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐγκαταστάσεων, ὀπωσδήποτε ὅμως εἰς χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μεῖζον τῆς διετίας, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ/τος.

Ἄρθρον 6.—1. Τὸ ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον Τήνου τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν εὐθὺν τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου.

2. Τὸ ἀνώτερον Κεντρικὸν Συμβούλιον ὀρίζει ἀνά τριετίαν τὴν Ἐφορείαν τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου, ἐδρευούσαν ἐν Τήνῳ καὶ ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Σύρου, Τήνου κλπ. ὡς προέδρου, ἐκ δύο ἐκπροσώπων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διαμενόντων ἐν Τήνῳ καὶ δύο ἐκπροσώπων τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος προτεινομένων ὑπ' αὐτοῦ. Χρῆν Γραμματέως ἐκτελεῖ ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

3. Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ φροντιστη-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

'Αποτελεῖ 'Εθνικὴν ἐπιταγήν.

Μετὰ τὴν δυναμικὴν πολιτικὴν, τὰς ἀγχόνας, τὰς δεινροτομίας καὶ τὰς παντοειδεῖς καὶ κατακληλιδούσας τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν ἀσχημίας, τὰς ὁποίας ματαίως ἐφήρμοσεν εἰς τὴν μαρτυρικὴν Κύπρον ὁ περιβόητος Χάρντιγκ, ἡ σκηνογραφία μετεβλήθη. Καὶ ἐτέθη τῶρα εἰς ἐνέργειαν ὁ δόλος. Καὶ τὸ «διαίρει καὶ βασίλευε».

'Επίσημον οἱ ἀποικιοκράται, διὸ τὸ φρόνημα παραμένει ἀκαμπτον. Διότι εἶναι 'Ελληνικόν. Καὶ διὸ μόνον αἱ ἐνδοελληνικαὶ διαμάχαι καὶ ἀλληλομαχίαι εἶναι δυνατόν νὰ ἐξυπηρετήσουν τοὺς ἀνοσίους σκοπούς των.

Καὶ τὸ μισελεύθερον καὶ καταχθόνιον σχέδιον τῆς διασπάσεως τῆς ψυχικῆς ἐνότητος τῶν 'Ελλήνων ἐτέθη εἰς ἄμεσον ἐνέργειαν. Πόσον δὲ τοὺς ὠφελεῖ, πειθόμεθα ἀπὸ τὰς θριαμβολογίας τοῦ 'Αγγλικοῦ τύπου, ὅστις ἐμφανίζει τὴν μεγαλόνησόν μας στίβον ἐμπαθῶν ἀλληλοκτονιῶν. Καὶ διατυμπανίζει, διὰ τριμέτεπος διεξάγεται ἐκεῖ πόλεμος. Μεταξὺ Τούρκων καὶ 'Ελλήνων. 'Ελλήνων καὶ Βρετανικῶν δυ-

νάμεων. Καὶ ἀλληλεξοντώσεως μεταξὺ τῶν 'Ελλήνων.

Τοιοῦτοτρόπως, περιπλέκοντες ἔτι περισσότερον τὸν Γόρδιον δεσμὸν τοῦ ζητήματος, προβάλλουν τὸ ἀστάθμητον τῶν συνεπειῶν καὶ ὡς μοιραίαν καὶ ἀναπόφευκτον συνέπειαν, τὴν ἀνάγκην νὰ παραμείνῃ ἀδιατάρακτον τὸ σημερινὸν καθεστῶς.

Πλήρης ἀκανθῶν καὶ τριβόλων καὶ ἐγκατεσπαρμένος ἀπὸ παγίδας κινδύνων, εἶναι πάντοτε ὁ δρόμος πρὸς τὴν 'Ελευθερίαν. Καὶ καθίσταται ἀδύνατον ν' ἀποβῇ καλλίνικος καὶ δαφνηφόρος οἰσοδήποτε ἀγών, ἂν δὲν βλαστήνῃ μεταξὺ τῶν ἀγωνιζομένων ἡ πολύκαρπος καὶ θεοφίλητος ἐλαία τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας.

Ὁ πόλεμος, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, εἶναι μαινόμενον κακόν. Καὶ πλήρης αἱμάτων, δακρύων καὶ στεναγμῶν. Καὶ μόνον ἡ ἀφευκτος ἀνάγκη, καὶ ἡ ἅγια δίψα τῆς 'Ελευθερίας, εἶναι δυνατόν νὰ τὸν δικαιώσῃ. Ἀποβαίνει ὁμως μάστιξ τῆς θείας ὀργῆς, ὅταν ἐξάπτη ἄλογον μανίαν παθῶν καὶ ἀδελφοκτόνους διχονοίας. Τὰ πάντα τότε συνεργοῦσι πρὸς ὄλεθρον. Καὶ ἐξοργίζει τὸν Θεόν.

ρίου, τηροῦσα ἀπαρεγκλίτως τὰς γενικὰς ἐντολάς τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας, ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἀφορῶντος τὴν οικονομικὴν διαχείρισιν καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

4. Διὰ πᾶν ζήτημα σχετικὸν πρὸς τὸ ἐφαρμοζόμενον πρόγραμμα καὶ τὴν ἐν γένει ἐκπαίδευσιν τῶν τροφίμων, ἡ 'Εφορεία ὑποβάλλει προτάσεις εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας, τὸ ὁποῖον καὶ ἀποφασίζει τελικῶς.

5. Πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν καθόλου ἐκπαίδευσιν τῶν σπουδαστῶν καὶ προκαλοῦσαι ἀπόκλισιν τινα ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἰσχυόντων ἐν τοῖς ἀνωτέροις 'Εκκλησιαστικοῖς Φροντιστηρίοις τοῦ Κράτους, ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐγκρισιν τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

'Αρθρον 7.—1. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος δύναται τῇ ἐγκρίσει τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων καὶ εἰδικὰ μαθήματα καὶ ν' ἀναθέτῃ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν εἰς καθηγητὰς μὴ ἀνήκοντας ὀργανικῶς εἰς τὸ σχολεῖον ἢ ἄλλα εἰδικὰ πρόσωπα ἐπὶ ὀριάζῃ ἀντιμισθία καθοριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας προτάσει τοῦ ΚΣΑΔ.

2. Ἡ μισθοδοσία τῶν ἐν λόγῳ καθηγητῶν ἢ εἰδικῶν προσώπων βαρύνει τὴν δαπάνην συντηρήσεως τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

'Αρθρον 8. Εἰδικὸς κανονισμὸς ἐκπονούμενος ὑπὸ

τῆς 'Εφορείας τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου καὶ ἐγκρινόμενος τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας καὶ τοῦ 'Ιεροῦ 'Ιδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, θέλει ρυθμίσει τὰ τῆς ἐσωτερικῆς Διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

'Αρθρον 9. 'Εὰν δι' οἰονδήποτε λόγον ἤθελε ποτὲ παύσει λειτουργοῦν τὸ ἐν Τήνῳ Ἀνώτερον 'Εκκλ. Φροντιστήριον, τὸ οἶκημα καὶ αἱ ἐγκαταστάσεις αὐτοῦ θὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας διὰ παρεμφερεῖς ἐκπαιδευτικούς σκοπούς, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας καὶ τῆς Διοικήσεως 'Επιτροπῆς τοῦ 'Ιεροῦ 'Ιδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, ἐγκρινόμενης ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων 'Υπουργοῦ.

'Αρθρον 10.—1. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐξόδων τοῦ 'Ιεροῦ 'Ιδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου ἀναγράφεται κατ' ἔτος εἰδικὴ πίστωσις ὑπὲρ τῆς οἰκείας 'Ιερᾶς Μητροπόλεως καὶ εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὰ 2% ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τοῦ 'Ιεροῦ 'Ιδρύματος.

2. Τὸ ποσὸν τῆς ἐν λόγῳ πιστώσεως παρέχεται εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, ὅστις τὸ μὲν 1,5% αὐτοῦ διαθέτει διὰ φιλανθρωπικούς σκοπούς κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν, τὸ δὲ 0,5% διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς 'Ι. Μητροπόλεως.

'Αρθρον 11.—1. Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Νομοθ. Διάταγμα καταργεῖται.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τοῦτο ἡ ἐκκλησίαι πρὸς ὁμόνοιαν, τὴν ὁποίαν ἀπηρῆθονεν ὁ Ἐθνάρχης Μακάριος, εὐχόμεθα ν' ἀντηχήσῃ ὡς ἐπιταγὴ Ἐθνικὴ καὶ νὰ διατηρηθῇ ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ ἢ Χριστιανικῆ, ἢ ἀδελφικῆ καὶ πατριωτικῆ ἀγάπῃ.

Θὰ ἦτο φοβερὸν ἡ ἀπόνοια νὰ διατηρηθῇ τὴν φλόγα τῆς Διχονοίας, ὅποθενδήποτε ἀναρριπιζομένην. Εἰς μάτην θ' ἀπέβαινον τότε αἱ μαρτυρικαὶ ἀρχαὶ τῶν εὐγενικῶν ἐφήβων. Καὶ μόνον οἱ σκοποὶ τῶν δυνασιῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐθνικῆς ἰδέας θὰ ἐξυπηρετοῦντο. Ἄς πειθαρχήσουν λοιπὸν οἱ πάντες. Διότι, ὅπως εἶπεν καὶ ὁ Ἐθνικός μας ποιητής, «Ἄν μισοῦνται ἀνάμεσά τους, δὲν τοὺς πρόπει Ἐλευθεριά...».

Εὐχάριστοι διαπιστώσεις.

Ἀδιάπτωτον συνεχίζεται τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ὅπως δημιουργηθῇ ἡ κατάλληλος ἐκείνη ἀτμόσφαιρα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν, ἣτις θὰ προσελκύσῃ νέους ἀποφοίτους τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν εἰς τὸν Ἱερόν Κλήρον.

Καρπὸς τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ εἶναι αἱ ἀλλεπάλληλοι προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων διὰ τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τοιοῦτοτρόπως ἀρκετοὶ ἐκλεκτοὶ νέοι θεολόγοι εἰσηλθόν ἤδη εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἕτεροι δὲ προετοιμάζονται δι' αὐτόν, συμπληρουμένης ἐν τῷ μεταξύ τῆς προαπαιτουμένης σχετικῆς διαδικασίας.

Αἱ θερμαὶ ἐπίσης πρόσφατοι παραινέσεις τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τοὺς τροφίμους τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, ὅπως προσέλθουν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου, εὐρον ζωντανὰ ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς των. Ἦδη δὲ δύο ἐξ αὐτῶν ἐνεκολπώθησαν ταύτας καὶ προετοιμάζονται νὰ γίνουν «οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ».

Αἱ μὲν εὐχάριστοι αὐταὶ διαπιστώσεις ὁδηγοῦν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην ποιμαντικὴν δρᾶσιν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, σημαντικαὶ πρόοδοι ἐπιτελοῦνται εἰς τὸ ζήτημα τῆς ποιητικῆς ἀνορθώσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ μας κλήρου, ὅστις εἶναι τὸ θεμέλιον καὶ ὁ κύριος φορεὺς πάσης ἀνορθωτικῆς διὰ τὸ Ἔθνος μας πρῶτα παθείας.

Εἶναι «χριστιανικὸς ὑπαρξισμὸς»;

Δεῖγμα τῆς προχειρότητος, μετὰ τῆς ὁποίας πολὺ λάκεις συνεργᾶται τινὲς καὶ σοβαρῶν ἀκόμη ἐφημερίδων παρέχουν τὴν πνευματικὴν τροφήν εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῶν, εἶναι τὸ δι' ἐσχάτως μίαν ἐκ τῶν πλέον ἐγκρίτων προωτῶν ἐφημερίδων ἐπιληροφόρησε τὸ ἀναγνωστικὸν τῆς κοινῆς, ὅτι ὁ ἐκ τῶν κορυφαίων ἐκπροσώπων τῆς ὑπαρξιακῆς φιλοσοφίας Karl Jaspers (Κάρλ Γιάσπερς), ὅστις σήμερον εἶναι 75 ἐτῶν, «εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους διδασκάλους τοῦ Χριστιανικοῦ ὑπαρξισμοῦ, πὸν ἔχει τὰς πηγὰς του εἰς τὸν Σαίρεν Κίρκεγκορντ». Καὶ ὅτι μὲν ὁ Kierkegaard ἐμπνέεται ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, οὐδεὶς εἶναι δυνατόν νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ.

Ἄλλὰ διὰ τὸ ὅτι ὁ Karl Jaspers εἶναι εἰς τῶν μεγάλων διδασκάλων τοῦ «Χριστιανικοῦ ὑπαρξισμοῦ» μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ διαφωνήσωμεν τελείως.

Παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Jaspers καταφάσκει τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπερβατικοῦ, ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιζητούμενη πίστις δὲν εἶναι ἡ θρησκευτικὴ πίστις, ἀλλ' ἡ «φιλοσοφικὴ πίστις», τὴν ὁποίαν οὗτος ρητῶς φέρει εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μετὰ τῆς ἀποκαλύψεως συνδεομένην θρησκευτικὴν πίστιν. Τὸ ὑπερφυσικὸν περιεχόμενον τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁλως ἀπαράδεκτος εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν τοῦ Jaspers. «Ὁ Θεάνθρωπος, λέγει, εἶναι ἐν ἄτοπον, ὁδηγοῦν εἰς τὴν πλάνην... Ἡ δημιουργία τοῦ μύθου (!) τοῦ Θεανθρώπου εἶναι ἐκμηδένισις τῆς ἀληθείας» Αἱ περὶ θαυμάτων καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μαρτυρίαι θεωροῦνται ὑπ' αὐτοῦ ψευδεῖς, διότι μαρτυροῦν «ἀδύνατόν τι ἐν τῷ κόσμῳ... Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἄνθρωπος ἢ εἰς ἄνθρωπος Θεός, αὐτὸ εἶναι ἄτοπον». Γενικῶς ἡ πίστις εἰς τὰς ὑπερφυσικὰς ἀληθείας τῆς Θρησκείας εἶναι, κατὰ τὸν Jaspers, οἷονεὶ μίαν προδοσίαν ἐναντίον τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, προδίδει παντελῆ ἄγνοιαν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Jaspers ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι αὕτη εἶναι «χριστιανικὸς ὑπαρξισμὸς».

Ἄντίθετος πρὸς τὴν μακραίωνα παράδοσιν.

Εἶναι μίαν χαρακτηριστικὸς ὁ σάλος, ὅστις ἔχει δημιουργηθῇ ἐν Σουηδίᾳ, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ζωνοῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον διεξάγει σημαντικὴ μερὶς τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῆς, ἵνα καὶ αἱ γυναῖκες εἰσέρχονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου, προαγόμεναι μάλιστα εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης. Διότι εἶναι νέον δεῖγμα τῆς ἀπὸ τῆς παραδόσεως χειραφεσίας τοῦ προτεσταντικοῦ κόσμου.

Βεβαίως οὐδέποτε ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἠρνήθη εἰς τὰς γυναῖκας συμμετοχὴν εἰς τὸ καθ' ὅλου ἔργον αὐτῆς. Ἀλλὰ τὰ ὄρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων δέον νὰ κινῆται τὸ ἔργον τοῦτο, διαγράφονται σαφῶς ὑπὸ τῆς μακαρίων παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, ἣτις οὐδέποτε ἐγνώρισεν γυναῖκας ἱερείας καὶ ἐπισκόπους. Βεβαίως κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ἠνθήσεν ὁ θεσμὸς τῶν «διακονισῶν». Ἄλλ' ἡ χειροθεσία αὐτῶν, παρὰ τὰς λειτουργικὰς αὐτῆς ὁμοιότητος πρὸς τὴν χειροτονίαν τοῦ διακόνου, εἶχεν—ἐν συγκρίσει πρὸς ταύτην—ιδιότυπον χαρακτήρα. Διότι οὔτε ἐσήμαινε προαγωγήν τῶν χειροθετουμένων ἐκ τυχὸν ἐτέρων κατωτέρων βαθμῶν γυναικείου κλήρου (λ.χ. ὑποδιακόνων) οὔτε καὶ παρῆχεν εἰς αὐτὰς δικαιώματα δι' ἄνοδον εἰς τοὺς βαθμοὺς τοῦ πρεσβυτέρου ἢ τοῦ ἐπισκόπου.

Ἐκτὸς τούτου, ἡ τάξις τῶν διακονισῶν, δημιουργηθεῖσα κυρίως ἐκ λόγων ἱεραποστολικῆς συνέσεως καὶ ἀνάγκης, διὰ τοὺς ἐν τῷ γυναικείῳ πρωτίστως κόσμῳ τομεῖς τῆς διακονικῆς ἐργασίας, ἐξ ἐπόψεως κανονικῶν δικαιωμάτων καὶ διοικητικῶς, ἦτο ἀναμφιβόλως κατωτέρα τῆς τάξεως τῶν διακόνων ἀνδρῶν. Αἱ διακόνισσαι, οὐδόλως δυνάμεναι νὰ διεκ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Τῆ 21ῃ παρελθόντος μηνός ἡ 'Ιερά Σύνοδος ἐπένελε τὰς ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων διακοπείας ἐργασίας αὐτῆς. Μετὰ τὰς ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου εὐχὰς τοῦ Μακ. Προέδρου, ἡ Α. Μακαριότης, ἐν θλίψει βαθεῖα, ἀνεκοίνωσε τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τῶν αἰοιδίμων Μητροπολιτῶν 'Ιωαννίνων κυροῦ Δημητρίου καὶ Βερροίας καὶ Ναούσης κυροῦ 'Αλεξάνδρου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεδριάσεως ὁ Μακ. Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς 'Ι. Συνόδου, κατελθόντες εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ 'Αγ. 'Ανδρέου, ἐτέλεσαν τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πρὸς Κύριον μεταστάντων ἀειμνήστων 'Ιεραρχῶν.

— Τῆ 24ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν, ὁ Μακ. Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς 'Ι. Συνόδου, ἀναβάντες εἰς Χαλάνδριον, ἠύλγησαν τὴν θεμελίωσιν τοῦ νέου κτιρίου τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.

'Αποστολικὴ Διακονία. Τῆ 17ῃ 'Ιανουαρίου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἔκοψε τὴν βασιλόπιτταν ἐν τῇ παρὰ τῷ προσκυνηματι τῆς 'Αγ. Βαρβάρας (Δαφνίου) «'Ανωτάτῃ Σχολῇ 'Εκκλησιαστικῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν (Διακονισσῶν)» καὶ τῷ «Οἴκῳ Φοιτητῶν», ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Λήμνου

δικήσουν ἱερατικά δικαιώματα, ἐθεωροῦντο οἰονεὶ ὡς ἐν παράρτημα καὶ συμπλήρωμα τῆς τάξεως τῶν διακόνων, ἀπαραίτητον διὰ τὴν παρὰ ταῖς γυναίξει διακονίαν.

Ὅθεν ἡ ἀναβίωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν διακονισσῶν, ὑπὸ σύγχρονον μορφήν, εἶναι κατανοητὴ καὶ ἐπιβαλλομένη. Ἄλλ' ἢ ὑπὸ τῶν γυναικῶν διεκδικήσις ἱερατικῶν καθαρῶς δικαιωμάτων εἶναι ὄλος ἀνίθιτος πρὸς τὴν μακροαίωνα ἐκκλησιαστικὴν προᾶξιν καὶ παράδοσιν.

Θεομὰς εὐχαριστίας.

'Εκφράζομεν τὰς θεομὰς εὐχαριστίας μας τόσο πρὸς τὸ περιοδικὸν «'Ενορία» ὅσον καὶ πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος «Καθημερινή», ἐπίσης δὲ καὶ τῆς «Φωνῆς τῆς 'Εκκλησίας», δι' ὅσα ἐπαινετικά ἔγραψαν περὶ τοῦ εἰδικοῦ τεύχους τῆς «'Εκκλησίας», ὅπερ ἦτο ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἀείμνηστον κληρικὸν Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον τὸν ἐξ Οἰκονόμων.

Χαίρομεν ἰδιαιτέρως, διότι ἀνεγνωρίσθη, ὅτι ἡ «'Εκκλησία», παρὰ τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ, παρουσίασεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς τὰς κυριωτέρας πτυχὰς τῆς συμβολῆς τοῦ νεωτέρου τούτου ἐκκλησιαστικοῦ πατροῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς ὁρθῆς θεμελιώσεως καὶ ἀνορθώσεως τῆς 'Εκκλησίας μας, ἐπιτυχοῦσα οὕτω νὰ μεταδώσῃ σπινθηρας μόνον τινας ἀπὸ τὸ ἄσβεστον ἱερὸν πῦρ, τὸ ὁποῖον ἐθέρομαι τὸν ἐνθεον βίον τῆς μεγάλης ἐκείνης προσωπικότητος, ἣτις ἐφωτοδότησε μὲ ἀκήρατον φῶς τὴν ἱερατικὴν λυχνίαν τῆς ἀποστολικῆς μας 'Εκκλησίας.

κ. Βασιλείου, τοῦ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Απ. Διακονίας ὀρισθέντος ὡς ἐπόπτου καὶ συντονιστοῦ τῶν ἰδρυμάτων τούτων καθηγητοῦ κ. 'Αμίλκα 'Αλιβιζάτου, τοῦ Βασιλικοῦ 'Επιτρόπου παρὰ τῇ 'Ι. Συνόδῳ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. 'Ιωάννου Καρμίρη, τοῦ Πανσο. 'Αρχιμ. κ. Παντελεήμονος Καρανικόλα, Διευθυντοῦ τοῦ Θ. Κηρύγματος παρὰ τῇ 'Αποστολ. Διακονίᾳ, τοῦ αἰδес. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. 'Εμμανουὴλ Μυτιληναίου, Διευθυντοῦ Τύπου καὶ Διαφώτισεως παρὰ τῇ 'Αποστολικῇ Διακονίᾳ, τῆς Διευθυντῆρας τῶν ἰδρυμάτων διδου Σοφίας Μουρούκα, τῆς ὑποδιευθυντῆρας αὐτῶν διδου 'Αγγελικῆς Ζησίμου, τῶν καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν τῆς «Σχολῆς Διακονισσῶν», τῶν σπουδαστριῶν, αἵτινες φοιτοῦν εἰς τὴν σχολὴν ταύτην, τῶν φοιτητριῶν, αἵτινες διαμένουν ἐν τῷ «Οἴκῳ Φοιτητῶν» καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδρυμάτων τούτων.

Κατὰ τὴν σεμνὴν καὶ ὄραϊαν τελετὴν, καθ' ἣν ἔφαλαν ἐμμελῶς αἱ σπουδάστριαι καὶ φοιτήτριαι αὐταί, ὠμίλησεν ὁ Μακαριώτατος, ἐκφάρας ἐν πρώτοις τὴν χαρὰν τοῦ διὰ τὸ μεγίστης σημασίας γεγονὸς τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν ἰδρυμάτων τούτων, ἅτινα «ἀποτελοῦν ἀληθῆ κοσμήματα τῆς 'Εκκλησίας μας». Εἶτα ἐξέφρασε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς 'Εκκλησίας τόσο πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. 'Αμίλκαν 'Αλιβιζάτον διὰ τὴν μεγίστην συμβολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὀρασιότατου κτιρίου, ἐν ᾧ στεγάσονται τὰ ἰδρύματα ταῦτα, ὅσον καὶ πρὸς πάντας γενικῶς τοὺς συντελέσαντας εἰς τὴν ἐναρξιν τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ὡς καὶ πρὸς τοὺς διδάσκοντας καὶ τὰς διδασκούσας ἐν τῇ «Σχολῇ διακονισσῶν». 'Εν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα, ἣν ἔχει διὰ τὴν 'Εκκλησίαν καὶ τὴν 'Ελληνικὴν Κοινωνίαν τὸ συντελούμενον ἐν τοῖς ἰδρύμασι τούτοις πρωτοεραϊκὸν καὶ ἀναμορφωτικὸν ὄντως ἔργον, ἐν τῷ δὲ παρέσχεν πολυτίμους ὑπεθήκας πρὸς τε τὰς σπουδαστῆρας τῆς «Σχολῆς Διακονισσῶν», ἣτις ἀποτελεῖ ἀξιοσημείωτον σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας, ὅσον καὶ πρὸς τὰς τροφίμους τοῦ «Οἴκου Φοιτητῶν».

'Ι. 'Αρχιεπισκοπὴ 'Αθηνῶν

— Τῆ 16ῃ παρ. μηνός ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν ἐκπροσώπους τῆς Ὁμοσπονδίας Τραπεζιτικῶν Ὑπαλλήλων. 'Εδέχθη ὡσαύτως τὸν τ. Διευθυντὴν τῆς 'Αστυνομίας κ. Δασκαλάκη.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προῆδρευσε συνεδρίας τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ ἐπομένῃ 17ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ Α. Μακαριώτης ἔσχεν ἐν τῷ 'Αρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ συνεργασίαν μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας κ. Μανέντη. Τὸν Μακαριώτατον ἐπεσκέφθη αὐθημερόν ὁ 'Αντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Οἰκονομίδης.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρα ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἔκοψε τὴν βασιλόπιτταν εἰς τὴν παρὰ τῷ Προσκυνηματι τῆς 'Αγ. Βαρβάρας (Δαφνίου) «Σχολῇ Διακονισσῶν» καὶ εἰς τὸν «Οἶκον Φοιτητῶν». Πλεῖστον σχετικῶς ἀναφέρονται εἰς τὰ Χρονικά τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

— Τῆ 18ῃ 'Ιανουαρίου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος πρόεση συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ὁφθαλμιατρείου 'Αθηνῶν.

Αὐθημερόν ἐπεσκέφθη τὸ 'Αντικαρκινικὸν 'Ἰνστιτοῦτον 'Αθηνῶν καὶ ἀπήυθυε λόγους παρηγορίας πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ὑπερδιακοσίων ἀσθενῶν. 'Επίσης ἐπεσκέφθη δλα τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαστήρια, τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ τμήματα θεραπείας, ὡς καὶ τὰ ἐξωτερικὰ ἰατρεῖα τοῦ ἰδρύματος, ἐξέφρασε δὲ τὴν

πλήρη εὐαρεσκείαν του πρὸς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος διὰ τὸ ἐπιτελούμενον χριστιανικόν, κοινωνικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ἔργον. Ἰδιαιτέρως συνεχάρη ὁ Μακαριώτατος τὸν Πρόεδρον τοῦ Δ. Συμβουλίου καθηγητὴν καὶ ἀκαδημαϊκὸν κ. Α. Κούζην, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ὁποῦ ὀφείλεται ἡ δημιουργία τοῦ Ἰδρύματος, ὕπεσχεθη δὲ ἀμέριστον τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Ἰδρυμα.

— Τῇ Κυριακῇ 19ῃ Ἰανουαρίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης.

— Τῇ 20ῃ Ἰανουαρίου ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

— Τῇ ἐπομένῃ (21ῃ) προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῇ 22ῃ Ἰανουαρίου τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφη ὁ βουλευτὴς καὶ τ. Πρωθυπουργὸς κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Συμβουλίου τοῦ Βαφειάδακειου Κληροδοτήματος.

— Τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ὁφθαλμιατρείου Ἀθηνῶν.

Αὐθμερὸν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα Τατοῦο, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης.

— Τῇ 24ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη ἐν Χαλανδρίῳ εἰς τὴν τελετὴν τῆς θεμελιώσεως τῶν νέων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ριζαρέλου Σχολῆς, ὁμιλήσας καταλλήλως.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Κ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ

Τῇ 24ῃ παρ. μηνὸς ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς θεμελιώσεως τῶν νέων ἐν Χαλανδρίῳ Ἀττικῆς κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ριζαρέλου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Τὸν θεμέλιον λίθον κατέθεσεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, τὰ Μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁ Ὑπουργὸς Θρησκευμάτων καὶ Ἑθνικῆς Παιδείας κ. Γεροκωστόπουλος, μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, βουλευταὶ, ὁ Πρῶτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Μαριδάκης καὶ ἄλλοι. Πρὸς τοὺς παρισταμένους ὁμιλήσας δι' ὀλίγων ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος. Λόγους ἐξ ἄλλου ἐξεφώνησαν ὁ καθηγητὴς κ. Ἄμαντος, ἐκ μέρους τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Σχολῆς καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Σωτηρίου, ἐκ μέρους τῶν ἀποφοίτων «Ριζαρεϊτῶν».

Ὡς ἀνεκoinώθη τὸ πρῶτον μέρος τῶν ἔργων θὰ ἔχη περατωθῆ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὅποτε ἐλπίζεται ὅτι θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ λειτουργία μιᾶς τάξεως τῆς Ριζαρέλου Σχολῆς καὶ ἡ εἰς Χαλανδρίον μεταφορὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου. Ἡ δαπάνη προϋπελογίσθη εἰς 16 ἑκατομμύρια εὐρακῶν, τὸ ὅλον ἔργον δὲ θὰ ἔχη περατωθῆ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1959.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἀρχὰς Νοεμβρίου τοῦ 1957 ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος συνεπλήρωσε τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Οὗτος ἐγεννήθη τὴν 8ην Νοεμβρίου τοῦ 1877 εἰς τὴν Μόσχαν. Μετὰ τὴν ἀπεπράττωσιν τῶν γυμνασιακῶν μαθημάτων ἐπορεύσασεν εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν καὶ εἶτα εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν Μόσχας. Τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἠσπάσθη ὡς φοιτητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, τὸ δὲ 1903 ἐχειροτονήθη ἱερομόναχος. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν ἐκ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας διωρίσθη ἐπιθεωρητὴς τοῦ Σεμιναρίου εἰς Πσκόφ. Βραδύτερον διετέλεσε διευθυντὴς τοῦ Σεμιναρίου τῆς Τούλας καὶ εἶτα τοῦ Νόβγκοροντ. Τὸ 1913 ἐγένετο βοηθὸς ἐπίσκοπος τῆς

ἐπαρχίας Νόβγκοροντ, τὸ δὲ 1921 τῆς ἐπαρχίας Πετροπόλεως. Τὸ 1926 διωρίσθη ἐπίσκοπος τοῦ Νόβγκοροντ, τὸ δὲ 1932 τῷ ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ μητροπολίτου. Ἐν ἔτος βραδύτερον μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν τοῦ Λένινγκραντ. Τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1945 ἐξελέγη Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας.

Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας του παρατηρεῖται μίᾳ σημαντικῇ ἀναζωογόνησις τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰς φροντίδας του ὀφείλεται ἡ νῦν λειτουργία δύο Θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ὀκτῶ σεμιναρίων, ὅπου θεραπεύονται τὰ θεολογικὰ γράμματα καὶ προπαρασκευάζονται οἱ ποιμένες τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

— Τὸ ἄρτι ληφθὲν τεύχος τοῦ ἐπίσημου ὄργάνου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύει τὸ εἰρηνικὸν γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου καὶ τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου.

— Τὸ ἴδιον περιοδικόν, ἀναγγέλλον εἰς τοὺς ἀναγνώστας του τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Δωροθέου, τὸνίζει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀειμνήστου ὄλοι ἐβλεπον ἱεράρχην ἱκανὸν νὰ εἰσαγάγῃ τὴν εὐταξίαν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς Ἐλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ συνεργασθῇ εἰς τὴν ρύθμισιν πολλῶν πανορθόδοξων καὶ παγχιριστιανικῶν προβλημάτων»

— Ἀπὸ τῆς 18ης Αὐγούστου μέχρι τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1957 ἐπεσκέφη τὴν Σοβιετικὴν Ἐνώσιν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χαρτοῦμ καὶ Νοτίου Σουδάν κ. Ἰωάννης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀλεξανδρείας κ. Μιχαὴλ Ναγκίμτ. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Κοπτικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Νοτίου Σουδάν κ. Ἰωάννης ἐδήλωσε πρὸς τῆς ἐγκαταλειψέως τοῦ ρωσικοῦ ἐδάφους ὅτι «εἰς τὰς καρδίας τῶν Ρώσων διαφυλάσσεται ἡ ἀληθινὴ ὀρθόδοξος πίστις» καὶ ὅτι ἡ θρησκευτικότης τῶν ἐν Ρωσίᾳ πιστῶν εἶναι ἀνωτέρα τῆς θρησκευτικότητος πολλῶν ἄλλων χωρῶν. «Ἡ θρησκευτικὴ τιμὴ, τὴν ὅποιαν συνεχῶς ἀντελαμβανόμεν ἐνταῦθα εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς σχέσεις τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, μὲ ὧθεϊ νὰ εἶπω, ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία δύναται νὰ πράξῃ πολλὰ διὰ τὴν ἐδρασίωσιν τῆς Ὀρθοδοξίας. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι, μετὰ τὴν ἔλευσίν μου εἰς τὴν Ρωσίαν, οἱ Προκαθήμενοι τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κοπτικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας θὰ δύνανται νὰ συνεργάζωνται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως, κατευθύνοντες τὰς ἀμοιβαίας τῶν ἐνεργεσίας πρὸς τὴν ἐδρασίωσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ἐκτελεστικοῦ Συμβουλίου τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Ἀλέξανδρος Ράνκοβιτς ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὴν 8ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. τὸν πρόεδρον καὶ τὸν γραμματέα τοῦ Συλλόγου τῶν καθολικῶν ἱερέων Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης. Ἡ ἀκρόασις διήρκεσε περὶ τὴν μίαν ὥραν. Κατ' αὐτὴν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Συλλόγου ἐτόνισαν, ὅτι συγχάνουν πλήρους κατανοήσεως παρὰ τῶν ἀρμόδιων κρατικῶν ἀρχῶν εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὸν Σύλλογον των.

Εἰς δηλώσεις του πρὸς τὸ Γιουγκοσλαβικὸν Πρακτορεῖον Εἰδήσεων «Tanjug», ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Ὁ Καλὸς Ποιμὴν» κ. Μπόνο Ὁστογιτς εἶπεν, ὅτι ὁ Σύλλογος λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ὅτι μέλη του εἶναι οἱ περισσότεροι καθολικοὶ ἱερεῖς τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης. Τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου «Ὁ Καλὸς Ποιμὴν» ἐπιθυμοῦν, ὅπως τὸ ταχύτερον βελτιωθῶν αἱ σχέσεις μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ χαιρετίζουσιν ὀλοψύχως πᾶν μέτρον, ὅπερ ἀποβλέπει εἰς τοῦτο.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἀνακοινούται, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης Πόρτ Ἑλίζαμπεθ (Νότιος Ἀφρική) ζητεῖ ἐφημέριον-διδάσκαλον. Μηνιαῖος μισθὸς λίραι Ἀγγλίας χάρτιναι 60 μετὰ κατοικίας κλπ. χρειωδῶν. Προτιμᾶται ἔγγαμος κληρικός. Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας ἀποταθῆτε εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. (Γραμματεία).

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελον Ἐλευθερίου (ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἐνεργούντος ὡς ἀνακριτοῦ, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 260/19-12-57 ἐντολῆς τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, καὶ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Παγκρατίου, τὴν δὴν Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10 π. μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰανουαρίου 1958

Ὁ Ἀνακριτὴς

Ἀρχιμ. Βασίλ. Γιαννακάκης.

Κ Λ Η Σ Ι Σ

Πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Μακαρατζῆν (ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι εἰς περίπτωσιν μὴ ἐμφανισέως σου θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1958

Ὁ προεδρεύων τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Κερνίτσης Χρυσόστομος

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Δαμ. Λαζαρίδης.

Κ Λ Η Σ Ι Σ

Πρὸς τὸν Ἱερομόναχον Θεοφύλακτον Ἐξαρχον (ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ἵνα δικασθῆς. Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι εἰς περίπτωσιν μὴ ἐμφανισέως σου θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1958

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Κερνίτσης Χρυσόστομος

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Δαμ. Λαζαρίδης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίας Μαρκελλῆς Βοτανικοῦ καὶ Ἁγίου Γερασίμου Ἄνω Ἡλυσιῶν ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσ-

όντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1958

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς Ἁγίου Νεῖλου Πειραιῶς, Προφήτου Ἡλιοῦ Καστέλλας Πειραιῶς, Ἁγίου Δημητρίου Νέου Φαλήρου καὶ Ἁγίας Σοφίας Ψυχικοῦ ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Ἐφημερίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς Ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 17ῃ Ἰανουαρίου 1958.

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον αὐθήμερόν.

Ὁ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος

Ὁ Πρωτοσύγκελλος

κ. ἄ. Α.

Ἀρχιμ. Δ. Ἀβραντινῆς

Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Πέτρας

Καλοῦμεν συμφώνως τῷ Α. Ν. 2200/1940 ἄρθρου 46 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ 29 τοῦ Α. Ν. 450/1954 τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας Ἁγίου Βασιλείου Βιάννου, καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα (ἄρθρ. 47 καὶ 48) Α. Ν. 2200, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 27 καὶ 28 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 546/1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» καὶ τὸν Ἡμερήσιον Τύπον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 16 Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Πέτρας Δημήτριος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τῆς ἐνορίας Τιμίου Προδρόμου Κυριακίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2200/40 «περὶ Ἱερῶν καὶ Ἐφημερίων» ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 16 Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γυθείου καὶ Οἰτύλου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Μικρᾶς Μαντινείας, τ. Δ. Ἀβίας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑπο-

βάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Γυθείῳ τῆ 18 Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτόλου Φιλήμων.

Ἱερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου—Ὁρεστιάδος

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 63 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως Διακόνου τοῦ ἐν Διδυμοτείχῳ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ «Ἅγιος Ἀθανάσιος», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῆ 18 Ἰανουαρίου 1928

† Ὁ Διδυμοτείχου—Ὁρεστιάδος Κωνσταντῖνος

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Προδρόμῳ Ξηρομέρου Ἱεροῦ Ναοῦ «ἡ ἀποτομὴ τῆς Τ. Κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586/1941 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200/1940 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 22ῃ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Αἰτωλ/νίας Ἱερόθεος.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Μαλεσιάδι Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἅγιος Νικόλαος», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586/1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200/40 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 20ῃ Ἰανουαρίου 1958

† Ὁ Αἰτωλ/νίας Ἱερόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: α) Εἰσοδ. Θεοτόκου Ἀλαγονίας, β) Ὑπαπ. Σωτήρος Ἀρτεμισίας, γ) Ἀγ. Νικολάου Βρωμοβρύσεως Ἀμφείας, δ) Εἰσοδ. Θεοτόκου Μάλτας, ε) Ἀγ. Τριάδος Μεσοποτάμου καὶ στ) Κοιμ. Θεοτόκου Λυκίσσης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Καλάμιας τῆ 20ῃ Ἰανουαρίου 1958.

† Ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐκυκλοφόρησε τὸ Δ' τεῦχος τοῦ ΚΗ' (1957) τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία». Περιεχόμενα:

Γ. Α. Σωτηρίου, Ἡ Χριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ Εἰκονογραφία. Γ'. Ἡ εἰκὼν τοῦ Προδρόμου. Κ. Ι. Δουβουνιώτου (†), Τὰ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ε. Α. Σιδερίδου κατάλοιπα αὐτοῦ. Π. Ι. Μπαρτσιώτου, Ἡ ἔνωσις τοῦ δόγματος ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Θεολογίᾳ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδου, Προσηλυτισμός, Οἰκουμένη Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη, Περὶ τοῦ κύρους τῆς Ἱερωσύνης τῶν Ἀγγλικανῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Βασ. Θ. Σταυρίδου, Αἱ Ὁριγενιστικαὶ ἔριδες. Αρχιμ. Panteleimon E. Rodopoulos, The Sacramentary of Serapion from a thesis for the degree of B. Litt. Within the University of Oxford. Σάββα Νανάκου, Σημείωμα περὶ τῆς ἐπὶ Αὐγούστου ἀπογραφῆς τῆς Παρθένου Μαρίας. Κριτικὸν καὶ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον, ὑπὸ τῶν καθηγητῶν κ. κ. Γ. Σωτηρίου, Π. Μπαρτσιώτου, Β. Βέλλα καὶ τῶν κ. κ. Σ. Λάβη, Γ. Μπεμπή, Τ. Κόστις. Ἐπιστημονικαὶ εἰδήσεις ὑπὸ τοῦ κ. Β. Δεστάκη. Βιβλιογραφικὸν Δελτίον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἱ. Καρμίρη. Ἐδρετήριον ὀνομάτων καὶ πραγμάτων τοῦ ΚΗ' τόμου. Πίναξ περιεχομένων τοῦ ΚΗ' τόμου.

Ἐκκλησία,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκάπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Κασσανδρείας ΚΑΛΔΑΙΝΙΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Ὡς πρῶτον βήμα.

Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης.

Σεβ. Μητροπ. πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου, Οἱ κατὰ τὰ ἔτη 1833-1900 διατελέσαντες ὡς συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Φωτ. Κόντογλου, Ὁρὴ ἄγια.

Σεβ. Μητροπ. Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονυσίου, Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτην Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρον Δηλιανῶν.

Ἰωάννου Παπαζαχαρίου, Καθηγητοῦ τῆς Παντείου Σχολῆς, Δράματα παιδιῶν εἰσαγομένων ἐντὸς ἰδρυμάτων καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ ἰδρύσεως ἐν Τήνῳ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Βιβλιογραφία.

Ἐπιμέτονος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.